

наша свабода

№1(228) ВЫДАЕЦЦА 3 25 ЛЮТАГА 2000 ГОДУ

4 СТУДЗЕНЯ
2002 году
ПЯТНІЦА

Адрас: 220123, г.Мінск, а/с 103

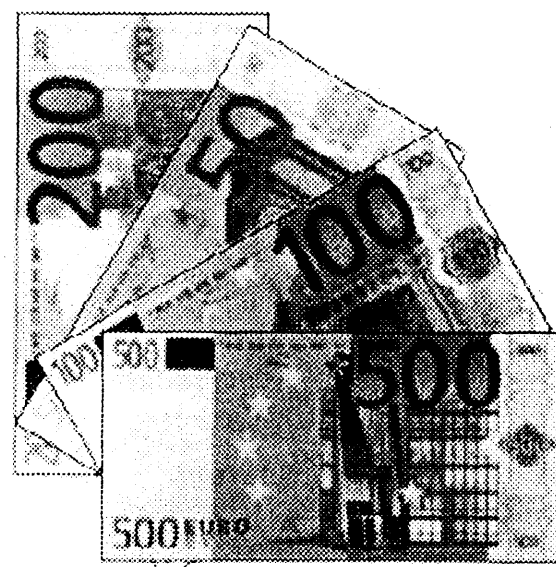
тэл. 284-36-53

E-mail: NPSvaboda@irex.minsk.by

http://www.svaboda.com

КОШТ СВАБОДНЫ

ВЕСТКІ

Еўра ідзе

Нацбанк спыніў каціроўкі валюты краін, якія ўваходзяць у Еўрасаюз, у звязку з тым, што тут пачало абарачацца еўра. Беларускія банкі будуць мяняць ахвотным беларусам валюты гэтых дзяржаваў на новыя грошы. Тым, хто хоча зрабіць гэта, у Нацбанку раець карыстацца, каб пазбегнуць падробак, толькі паслугамі банкаў. Праўда, першымі днямі новага году набыць еўра ў абменніках было немагчыма.

Канал «Культура»

31 студзеня пачала вяшчанне другая праграма беларускага радыё – канал «Культура». Беларуская літаратура і музыка будуць папулярывацца на сярднніх хвалях 873 кГц і ультракороткіх 70,4 мГц.

Першы Нацыянальны атлас

Увесну 2002 году пабачыць свет першы Нацыянальны атлас Беларусі. Гэта будзе прэзентацыйны нагляд манаграфічнага выдання пра тэрыторыю, прыроду і насельніцтва нашай краіны.

Завалілі Украіну рубероідам

Украіна пачала антыдэмпінгавае расследаванне па фактах паставак рубероіду з Беларусі. Апошнімі гадамі іх аб'ёмы ўзраслі амаль у пяць разоў, а кошт рубероіду зменшыўся на 15%, што наносіць страты ўкраінскім вытворцам.

Рэкорд інфляцыі – у снежні

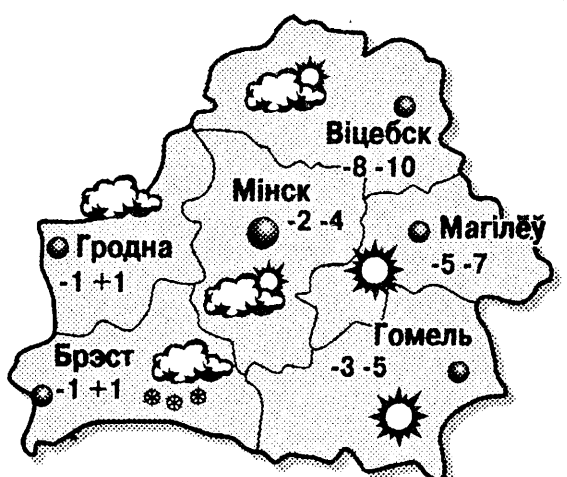
Летась самы высокі ўзровень інфляцыі ў Беларусі быў зафіксаваны ў снежні. Толькі за тры апошнія тыдні спажывецкія кошты выраслі на 4,3%. Дагэтуль самы высокі ўзровень інфляцыі быў на пачатку году – у студзені (4,8%).

Падлік графіці

Жыллёва-эксплуатацыйныя службы Брэсту правялі падлік жылых дамоў з графіці на сценах. Папсаваны будынак налічылі 243. Агульная плошча фасадаў, якія даводзіцца перафарбоўваць, – каля 20 тысяч квадратных метраў.

Наступны нумар
Нашай СВАБОДЫ
выйдзе ў сераду,
9 студзеня 2002 году

НАДВОР'Е НА ЗАЎТРА

Крыніца: www.gismeteo.ru

Курс наўнага даляра
на «чорным рынку»
1610

Заўтра праводзім алімпійцаў

5 студзеня ў Мінску адбудзецца ўрачыстая цырымонія праводзінаў беларускіх спартсменаў на XIX Зімовую алімпіяду, якая пройдзе ў амерыканскім горадзе Солт-Лейк-Сіці з 8 па 24 лютага 2002 году. Пра гэта паведаміў намеснік міністра спорту і турызму Аляксандр Грыгарыў 29 снежня на сумесным паседжанні аргкамітэту па падрыхтоўцы беларускіх спартсменаў да Алімпіяды і выканкаму Нацыянальнага алімпійскага камітэту.

Цырымонія разлічана амаль на пяць гадзін (з 11.00 да 15.50) і ўключае ў сябе сустрэчы з прэзідэнтам НАКА Аляксандрам Лукашэнкам, міністрам спорту і турызму Яўгенам Ворсіным, выбары капітана алімпійскай каманды (ім, як мяркуюцца, будзе біятланіст Алег Рыжанкоў), ускладанне кветак да Вечнага агню на плошчы Перамогі, правядзенне царкоўнай службы мітрапалітам Філарэтам.

Заканчэнне на стар.3

З праваслаўным Расп'яццем!

Пахаладае да -31°C А потым пацяплее да $+2^{\circ}\text{C}$

Найбліжэйшымі днямі ў Беларусі чакаецца рэзкае змяненне тэмпературы паветра: з 3 па 6 студзеня, у розны час сутак і ў розных раёнах краіны, яна можа павысіцца з 31°C марозу да 2°C цяпла.

Як паведаміла БелаПАНу пачальніца аддзелу метэапрагнозаў Гідраметэцэнтру Вольга Фядотава, у найбліжэйшыя суткі (з 21.00 3-га да 21.00 4-га студзеня – воблачна з прасвятленнямі, ноччу – на поўначы, днём – на большай частцы тэрыторыі чакаецца снег, зімова, снежныя занысы. Тэмпература паветра: ноччу – $-21-26^{\circ}\text{C}$, месцамі – -31°C марозу, а днём – $-10-15^{\circ}\text{C}$ марозу ніжэй за 0°C .

У наступныя суткі тэмпература паветра складзе: з 4 на 5 студзеня – $-4-9^{\circ}\text{C}$ марозу, на ўсходзе – да мінус 14°C ; з 5 на 6 студзеня адбудзецца аслаб-

ленне марозу і тэмпература паветра складзе – ноччу $-2-7^{\circ}\text{C}$ марозу, а днём – ад 0 да 5°C марозу. У Брэсцкай і Гродзенскай абласцях – да 2°C марозу цяпла. Месцамі снег, на захадзе – ападкаў у выглядзе дажджу і мокрага снегу, слабы галалёд. У найбліжэйшыя тры сутак ціск будзе рэзка вагацца, прычым на працягу сутак – на $15-20$ міліметраў рутнага слупка.

«Такія перапады ціску і тэмпературы паветра, што назіраюцца на тэрыторыі Беларусі з другой паловы снежня мінулага году, абумоўлены актыўнай дзейнасцю паўночнаатлантычных цыклонаў, якія рухаюцца на ўсход са Скандынаўскага паўвострава праз краіны Балтый. У сувязі з гэтым адбываецца чаргаванне працяглых перыядаў холаду з кароткачасовымі перыядамі цяпла», – зазначыла Фядотава.

Марат ГАРАВЫ

Надзвычайная сітуацыя на дарогах

Некалькі дзён інтэнсіўных снегападаў у Беларусі стварылі сапраўдную праблему на вуліцах. Транспарт мусіў рухацца вельмі павольна, каб не трапіць у аварыю. Дзяржаўная аўтаінспекцыя Беларусі нават звярнулася да аўтаўладальнікаў з заклікам без пільнай патрэбы не сядзець за руль увогуле.

Як паведамілі БелаПАНу ва ўпраўленні ДАІ МУС, снежнае покрыва дасягае дзе-нідзе 70 сантыметраў, на асобных участках дарог назіраюцца снежныя занысы. Цяжка праехаць па многіх вуліцах сталіцы. Службы дзяржаўнай інспекцыі робяць захады, каб захаваць бяспеку руху, аж да абмежавання і забароны яго на асобных участках. ДАІ заклікае грамадзян краіны кары-

стацца аўтатранспартам толькі ў экстранных выпадках. «Паколькі дарожным і камунальным службам сталіцы на прыбіранне снегу спатрэбіцца не менш за тры дні, просьба не планаваль найбліжэйшым часам паездка на асабістым аўтатранспарце па Мінску і за яго межамі», – гаворыцца ў адмысловым паведамленні ўпраўлення ДАІ МУС.

Прыкладна такія ж праблемы з надвор'ем напаткалі і краіны Цэнтральнай і Усходняй Еўропы, дзе днямі адбыліся моцныя снегапады і бураны. Як перадае ВВС, траціна ўсяе тэрыторыі Чэхіі афіцыйна абвешчана зонай надзвычайнага бедства. Некалькі памежных пераходаў на чэшска-германскай і чэшска-польскай мяжы зачыніліся.

Заканчэнне на стар.3

Расійскія інтэгратары ўсё за нас вырашылі

Адзіная валюта – расійскі рубель.
Адзіны эмісійны цэнтр – Масква

Адзіны плацёжны сродак Саюзнай дзяржавы Беларусі і Расіі можа быць уведзены ўжо ў 2003 годзе. Пра гэта на сустрэчы з журналістамі ў Маскве 27 снежня заявіў дзяржсакратар Саюзнай дзяржавы Павел Барадзін. Нагадаем, што, падводзячы вынікі паседжання Вышэйшага дзяржсавета 26 снежня, міністр гандлю і эканамічнага развіцця Расіі Герман Грэф назваў іншыя тэрміны. Паводле яго словаў, з 2003 году дзве дзяржавы будуць мець узгодненую бюджэтную палітыку на аснове бездэфіцытнага бюджэту, а да 2005 году плануецца перайсці на адзіную грашовую адзінку – расійскі рубель.

Павел Барадзін сказаў, што эмісійны цэнтр Саюзнай дзяржавы будзе адзін і знаходзіцца ён будзе ў Расіі, у Маскве.

Паводле словаў дзяржсакратара, у лютым 2002 году Савет міністраў і Вышэйшы дзяржаўны савет Саюзнай дзяржавы разгледзяць пытанні аб Канстытуцыйным акце і дае выбараў у саюзны парламент. Як паведамілі Бела-

ПАНу ў Пастаянным камітэце Саюзнай дзяржавы, зараз існуюць два падыходы да фармавання Канстытуцыйнага акту: адзін з іх прапаноўвае група, створаная пры Парламенцкім сходзе, другі – група пры Пастаянным камітэце. Барадзін выказаў меркаванне, што рэфэрэндум па Канстытуцыйным акце можа адбыцца ў ліпені-жніўні 2002 году, а выбары ў саюзны парламент – у канцы 2002 году.

Дзяржсакратар выказаў спадзяванне на тое, што ў будучыні да беларуска-расійскага ўтварэння могуць далучыцца Малдова, Арменія і Казахстан.

Гаворачы пра эканамічны складнік інтэграцыі дзвюх краін, Барадзін паведаміў, што па выніках бягучага году тавараабарот паміж імі складзе $11-11,5$ мільярдаў даляраў ЗША. Пры гэтым дзяржсакратар адзначыў, што з улікам «цэнявой долі расійска-беларускі тавараабарот складае каля 30 мільярдаў даляраў».

Вячаслаў БУДКЕВІЧ

Еўропа ці Расія?

У лютым Малады Фронт мае намер распачаць кампанію «Беларусь — у Еўропу!». Як распавёў лідэр МФ Павел Севярынец, «гэта адначасова акцыя, прымеркаваная да ўвядзення еўра ў Еўропе, і наш адказ на магчымае правядзенне рэферэндуму аб Канстытуцыі Саюзу Беларусі і Расіі і выбараў у саюжны парламент».

Старт яе будзе пакладзены ў Дзень святога Валянціна, 14 лютага, у Мінску. Калі раней акцыя

«Беларусь — у Еўропу!» праводзілася цягам толькі аднаго дня, то сёлета яна расцягнецца аж на тры месяцы і ахопіць дзесяткі беларускіх гарадоў. Кампанія будзе ўяўляць сабой своеасаблівы марафон разнастайных акцыяў — ад масавага шэсця да канцэрту — з ўсходу на захад краіны. Паралельна будзе праводзіцца сацыялагічнае апытанне моладзі, дзе б яна хацела жыць — у Еўропе ці ў Расіі? Вынікі яго будуць абнародава-

ныя да 14 траўня, даты сумнява-домага рэферэндуму, калі былі скасаваныя нацыянальныя беларускія сімвалы, а беларуская мова перастала быць адзінай дзяржаўнай у Беларусі. Са словаў Паўла Севярынца, пік кампаніі «Беларусь — у Еўропу!» прыпадзе на Мінск на перыяд з 25 сакавіка — Дня Волі — па 2 красавіка, калі была падпісаная дамова аб Саюзнай дзяржаве Беларусі і Расіі.

Кірыла ПАЗЬНЯК

АКЦЫЯ

Салігорскія гарнякі выйдуць на вуліцу

Незалежны прафсаюз гарнякоў Салігорску падаў у гарадскі выканкам заяўку на правядзенне ў сталіцы калійшчыкаў мітыngu 15 студзеня. Пра гэта 3 студзеня паведаміў старшыня прафсаюзу Віктар Бабаед. Такім чынам гарнякі збіраюцца пратэставаць супраць пастановы Савета міністраў за №1804 «Аб мерах па абароне членаў правоў прафсаюзаў», прынятай 14 снежня. Гэтым падзаконным актам урад ліквідаваў сістэму безнаўнага пералічэння прафсаюзных унёскаў праз бухгалтэры прадпрыемстваў, а значыць, паставіў прафсаюзы на мяжу фінансаванага выжывання. Най-

мальнікам прадпісана да 1 лютага вярнуць усе ўзносы членам прафсаюзаў, вылічаных з іхных заробкаў па стане на 1 снежня, якія ў прафсаюзы так і не трапілі. Нядаўні прэзідэнт Беларускага Кангрэсу дэмакратычных прафсаюзаў і старшыня Незалежнага прафсаюзу гарнякоў В.Бабаед назваў пастанову «незаконнай» і заявіў пра намер дабівацца яе адмены. На апошнім паседжанні выканкаму БКДП, на якім Віктар Бабаед і сышоў у адстаўку, прынятая заява, у якой пастанова Саўміну №1804 названая «спланаванай правакацыяй».

Рыгор БУЯН

Петарды 3-пад крыса

У навагоднюю ноч у Гродне пацярпеў ад піратэхнічных забавак толькі адзін чалавек. Яго даставілі ў бальніцу хуткай дапамогі. Зважаючы на забарону гарвыканкаму, петарды прадаваліся 3-пад крыса на рынку.

Міліцыя знайшла ў горадзе трох абмарожаных п'яніц, якія ўсё ж былі ўратаваны. А вось адзін абмарожаны яшчэ ў канцы снежня ў клініцы памёр. За святочную ноч загінулі два маладыя мужчыны — абодва пад коламі фальксвагена, адзін — у Сморгонскім, другі — у Мас-тоўскім раёнах. Пасля Новага году ў начных пажарах загінулі 4 чалавекі.

У канцы снежня адбыўся беспрэцэдэнтны выпадак на памежным пераходзе «Бераставіца». Два мужчыны паспразчаліся 3-за чаргі на праезд у Польшчу. Адзін штурхнуў другога. У выніку — чэрапна-мазгавая траўма, ад якой пацярпелы памёр у бальніцы праз 3 гадзіны. Яму было 37 гадоў.

Сяргей МАКСІМОВІЧ

ЗЛАМЫСНІКІ

Крымінальная справа супраць дрывасекаў

Крымінальная справа ўзбуджана праваахоўнымі органамі Рэчыцы ў дачыненні да двух мясцовых жыхароў, якія спілавалі блакітныя елкі ў самым цэнтры гораду.

29 снежня патрульная машына ДАІ заўважыла двух маладых мужчын, якія пілавалі вярхушку блакітнай елкі, якая расла ў цэнтральным скверы гораду на вуліцы Савецкай. Калі зламыснікі былі затрыманыя, аказалася, што яны знявечылі такім чынам ужо тры дрэвы. Высветлілі іхныя асобы. Аказваецца, хуліганы — галоўны аграном сельгаспрадпрыемства «Баршчэўка» і рабочы рэчыцкага раённага ўпраўлення электрычных сетак.

Крымінальная справа ўзбуджана па частцы 2 артыкула 339 КК РБ — за хуліганскія дзеянні, якія вызначаюцца выключным цынзізмам.

Грына ШАНЦАВА

ТРАНСПАРТ

Новыя станцыі метро

Сёлета ў Мінску павінна завяршыцца будаўніцтва падземнай гандлёвай плошчы перад універмагам «Беларусь». Пра гэта БелаПАНу паведаміў галоўны архітэктар праекту Уладзімір Целяпнёў.

У першую чаргу ў эксплуатацыю будзе ўведзены падземны пешаходны пераход ад станцыі метро «Партызанская» да вуліцы Жылуновіча, будоўлю якога

фінансуе гарвыканкам.

Акрамя гэтага, у новым годзе працягнецца будаванне станцыі метро «Ракаўская», «Кунцаўшчына» і «Каменная горка». Задача іх у эксплуатацыю чакаецца не раней за 2003 год. Пачнецца таксама актыўнае будаванне станцыі «Барысаўскі тракт» і «Уручча» — яны будуць гатовыя недзе да 2005 году.

Лавінія АРЭШКА

Салдату — салдатава

захаваць на ранейшым узроўні, але і падвысіць баяздольнасць войскаў. «Ва ўсёй Еўропе ні ў кога няма 18 месяцаў службы — 12, 10, 6... Я не думаю, што мы горшыя або менш вопытныя», — сказаў генерал Гурулёў.

Цяпер, паведаміў ён, на гаспадарчыя пасады (раслінаводаў, жывёлаводаў, пастухоў і інш.) у вайсковых часцях будуць прызначацца толькі служачыя Узброеных сіл. Пры гэтым камандзірам вайсковых часцей «дазволена, у выпадку адсутнасці фінан-

савых сродкаў, аплачваць працу служачых часткай вырабленай прадукцыі падсобнай гаспадаркі». Паводле словаў Гурулёва, на ахову аб'ектаў міністэрства абароны плануецца прыцягваць замест вайсковых варту падраздзяленні пазаведамаснай аховы. «У жылых гарадках ваенных гарнізонаў жыве шмат ваенных пенсіянераў, якія не могуць уладкавацца на працу. Яны — прафесіяналы. Гэтая праца — для іх», — сказаў Гурулёў.

Юрый КАСЬЯНАЎ

Баранскі завод пазбаўляецца баласту

Напярэдадні Калядаў у горадзе Барань Аршанскага раёну прайшло паседжанне гарадскога Савета, на якім разглядаліся апошнія распараджэнні аб скарачэнні персаналу на найбуйнейшым у горадзе дзяржаўным прадпрыемстве — фірме «Лёс».

Дэпутаты даведліся, што фірма «Лёс», як цяпер называецца колішні буйны вайсковы радыёзавод паблізу Оршы, плануе скараціць 300 чалавек у перыяд да Новага году і столькі ж пасля яго. Скарачэнні тлумачацца эканамічнымі цяжкасцямі прадпрыемства, якія, праўда, перажываюцца ўжо не першы год. За гэты час калектыву ўжо скараціўся больш як удвая. Для Барані, класічнага прыкладу «горада аднаго прадпрыемства», гэта будзе мець надзвычай сур'ёзны наступствы. Таму дэпутаты вырашылі звярнуцца да дырэктара фірмы «Лёс» і самога Аляксандра Лукашэнкі з заклікам спыніць скарачэнні.

Міхал ЧАРВІНСКІ

СВЯТА

СВЯТА

● У Вільню Дзед Мароз прыехаў на старым аўто

МАСТАЦТВА

У Брэсце ствараюць музей

У апошні тыдзень 2001 году будаўнікі прадпрыемства «Брэстэстраўрацыя» здалі ў эксплуатацыю 1 200 квадратных метраў плошчаў пад будучы мастацкі музей. Ён будзе размяшчацца на Цэнтральным востраве Брэсцкай крапасці ў паўднёвай частцы каліцкай казармы, справа ад Холмскай варот.

У музеі будзе 11 залаў. На думку заказчыкаў і генпадрадчыка, такой аркады і залаў не мае

АДПАЧЫНАК

Парк для аматараў горных лыжаў

У вёсцы Якуты пад Дзяржынскам (Мінская вобласць) пачаў дзейнічаць сезонны гарналыжны парк адпачынку «Якуцкія горы».

Як паведамілі БелаПАНу ў супольным прадпрыемстве «Парк адпачынку «Якуцкія горы», гарналыжны парк абсталяваны трыма рэльефнымі трасамі для горных лыжаў і сноўбардынга даўжынёй 420 метраў з перападам вышыні 45-50 метраў, двума жалабамі для саней-цёбінгаў і гарналыжным пад'ёмнікам. У парку можна пакатацца на снегаходах (кошт арэнды снегаходу — 2 000 руб. за адну хвіліну) і

квадрацыклах (1 000 руб. за адну хвіліну). На тэрыторыі парку працуюць пракат гарналыжнага абсталявання (7 умоўных адзінак за дзень), саней (3 умоўныя адзінкі за дзень), камплектаў для сноўбардынга (15 умоўных адзінак за дзень) і кафэ. Навучыцца катацца на горных лыжах жадаючым дапамогуць прафесійныя інструктары.

Сезонны парк працуе штодзённа з 11 да 22 гадзін. Летам на тэрыторыі парку плануецца арганізаваць пляцоўку для пейнтболу, міні-гольфа і іншых гульняў.

Лавінія АРЭШКА

Зіма будзе ў норме

Метэаралагі мяркуюць, што зіма 2002 году ў Беларусі будзе адпавядаць шматгадовым тэмпературным нормам. Пра гэта ў інтэрв'ю БелаПАНу паведаміла начальніца службы прагнозаў Гідрамэцэнтру Тамара Цярэшчанка.

Ваганні сярэднямесячнай тэмпературы паветра чакаюцца ў межах нормы — ад мінус 8 градусаў у студзені да плюс аднаго ў лютым. «Нягледзячы на тое, што цяперашняя зіма больш халодная за леташнюю, чакаецца, што яе сярэднія тэмпературы будуць блізкія да звычайных кліматычных адзнакаў», — заявіла Цярэшчанка.

Марат ГАРАВЫ

КЛОПАТ

Каменданцкі час для моладзі

Віцебскі абласны савет дэпутатаў зацвердзіў часовыя правілы паводзін няпоўнагадовых у грамадскіх месцах. У прыватнасці, падлеткам да 16 гадоў забаронена з 10 гадзін вечара да 6 гадзін раніцы знаходзіцца на вуліцы без бацькоў.

Парушэнне дадзенага правіла пагражае штрафам да трох мінімальных заробкаў. Такім чынам, у абласнога бюджэту з'явілася новая крыніца даходаў, а ў бесклапотных бацькоў, на думку дэпутатаў, цяпер будзе стымул дысцыплінаваць сваіх дзяцей.

Леанід СІМАНАЎ

ДАБРАЧЫННАСЦЬ

Сталовая для малазабяспечаных

27 снежня ў Мінску (вул. Народная, дом 26, корпус 2) адкрылася новая сталовая для малазабяспечаных грамадзян.

Бясplatныя абеды па талонах раённых аддзелаў сацыльнай абароны і дабрачынных фондаў тут змогуць атрымаваць грамадзяне, чый штомесячны даход ніжэйшы за пражытны мінімум, а таксама інваліды і чальцы шматдзетных сем'яў. Сталовая адначасова зможа абслугоўваць да 120 чалавек.

Лавінія АРЭШКА

Мінскія тэлефоны

У 2002 годзе унітарнае прадпрыемства «Мінская гарадская тэлефонная сетка» плануе ўвесці ў Мінску 20 тысяч тэлефонных нумароў. Як паведаміў БелаПАНу начальнік аддзела капітальнага будаўніцтва УП «МГТС» Уладзімір Саянаў, колькасць новых тэлефонных нумароў адпавядае колькасці кватэр, якія ўвядуць у эксплуатацыю, і на працягу апошніх 5 гадоў гэтая лічба не мяняецца. Тэлефонная сетка пашырыцца ў пасёлку Навінкі, мікрараёнах Лошыца, Кунцаўшчына, Вяснянка, Паўднёвы Захад, Курасоўшчына, на вуліцах Волаха і Купрыянава.

У перспектыве, адзначаў Саянаў, плануецца перааснашчыць усе гарадскія аўтаматычныя тэ-

лефонныя станцыі састарэлага дэкадна-крокавага тыпу на новыя электронныя сістэмы. Цягам 2002 году гэтая замена будзе рабіцца ў раёне вуліцы Іскаліева, у выніку чаго ўсе нумары, якія пачынаюцца з лічбаў 224, змяняцца на 229. Сучасная электронная сістэма камутацыі дазваляе абанентам актыўна карыстацца інтэрнэтам, а таксама за невялікую дадатковую плату — 28 паслугамі электроннай АТС.

Мінская гарадская тэлефонная сетка на сённяшні дзень уключае ў сябе 675 тысяч абаненцкіх нумароў. 20% з іх працуюць на камутацыйным абсталяванні старога тыпу, у 2002 годзе гэтая лічба знізіцца да 15%.

Лавінія АРЭШКА

ВУЧОБА

Школа Вялікага княства

Пры канцы студзеня ў Гродне пачне працу «Школа ўдасканалення маладых гісторыкаў» па вывучэнні Вялікага княства Літоўскага. Першыя семінары адбудзецца 25-27 студзеня і будуць прысвечаны крыніцам па гісторыі ВКЛ. Наступныя семінары пройдуць па праблемах палеаграфіі, метралагіі, геральдыкі.

Навучацца ў школе будуць не толькі гісторыкі, але і юрысты, культуралагі, філалагі ў веку да

30 гадоў, якія займаюцца тымі ці іншымі аспектамі гісторыі ВКЛ. Праект рэалізуе Гродзенскае абласное грамадскае аб'яднанне маладых навукоўцаў «ВІТ» пры метадычным падтрымцы спецыялістаў Цэнтральна-Еўрапейскага ўніверсітэту ў Будапешце і выпускнікоў адукацыйных праграм у ЗША. Выкладаць гісторыю Вялікага княства Літоўскага будуць і замежныя, і айчыныя гісторыкі.

Кірыла ПАЗЬНЯК

Шчасце быць Дзедам Марозам

Фотарэпартаж Уладзіміра ШЛАПАКА

Пяць жыццяў — за лямпачку Ільіча

Страшная трагедыя здарылася незадоўга да Новага году на сумесным беларуска-латвійскім прадпрыемстве «Мерыга», якое размяшчаецца на тэрыторыі заводу ліцця і нармаляў ВА «Гомсельмаш». Старшы майстар, механік-энергетик і тры электрамонтэры сабраліся ў абедны перапынак адзначыць Дзень энергетыка. Так бы мовіць, выпіць за лямпачку Ільіча.

Абед яшчэ не скончыўся, а на прадпрыемстве ўжо выклікалі «хуткую дапамогу». Першымі ў бальніцу адправілі электрыка і старшага майстра. Ваніты і болі ў страўніку сведчылі пра цяжкае

атручванне. Суправаджаць заняможных таварышаў паехаў механік-энергетик, але хутка і ён апынуўся на бальнічным ложку. Яшчэ двух электрамонтэраў адправілі ў бальніцу на аўтамашыне дырэктара СП «Мерыга» Уладзіміра Зенчанкі.

Медыкам не ўдалося выратаваць нікога. Трое адзін за адным памерлі ў гарадской бальніцы хуткай медыцынскай дапамогі, яшчэ двое — у абласной клінічнай бальніцы. Паводле папярэдніх звестак, усе пяцёра атруціліся дыхлорэтылам — вадкасцю, якая звычайна выкарыстоўваецца для склейван-

ня пластмасы.

Кіраўнікі «Мерыгі» сцвярджаюць, што ў вытворчасці дыхлорэтылу не ўжываецца. Прадпрыемства выпускае металічныя мацаванні рэактараў для чыгунак Беларусі і Латвіі.

Аднак факт застаецца фактам: у рабочую суботу электрыкі нейкім чынам здобылі смертаносную вадкасць і, нягледзячы на яе спецыфічны пах, чамусьці выпілі. Разабрацца ў здарэнні зараз спрабуе пракуратура Чыгуначнага раёна Гомелю, якая ўзбудзіла крымінальную справу па факце смерці 5 працаўнікоў СП «Мерыга».

Рабочыя ЗЛІНа, дзе знаходзіцца «Мерыга», добра ведаюць, што на тэрыторыі заводу можна без асаблівых цяжкасцей купіць моцныя напоі хатняга прыгатавання. Падпольныя пункты продажу самагонкі ёсць літаральна ў кожным цэку. Попыт на самапальную вадкасць такі высокі, што да 10 гадзін раніцы распрадаюцца ўсе прынесеныя на завод запасы.

У апісаным вышэй выпадку, хутчэй за ўсё, адбылася памылка. Энергетыкі альбо купілі, альбо прынеслі з сабою замест самагонкі дыхлорэтыл.

Анатоль ІВАНОВСКИЙ

Надзвычайная сітуацыя на дарогах

Заканчэнне, пачатак на стар.1

Польскія ўлады выказваюць занепакоенасць тым, што некалькі чалавек маглі загінуць у выніку сыходу лавінаў на горным курорце Закапанэ. Сотні людзей не могуць вярнуцца з гэтага курорту дахаты.

Асабліва сур'ёзна пацягнулі паўднёвыя раёны Польшчы, шмат якія дарогі сталі зусім непраходнымі.

На галоўных аўтамагістралях за адну ноч утварыліся высокія сугрэбы, з-за якіх кіроўцы мусяць па некалькі гадзін прастойваць на дарогах.

У іншых рэгіёнах Польшчы снегапады таксама дадалі кіроўцам галаўнога болю. Непадальск ад горада Лодзь снег блакаваў адну з галоўных транспартных артэрый, якія злучаюць поўнач і поўдзень краіны.

Як заявіў агенцтва Reuters прадстаўнік Нацыянальнага дарожнага бюро Польшчы, ніхто не чакаў такіх моцных снегапа-

даў. Цяпер робіцца ўсё магчымае, каб расчысціць дарогі, але ў некаторых раёнах снег працягвае ісці, і таму гэтая праца робіцца марнай.

У паўночных і ўсходніх раёнах Славакіі з-за снежных ападкаў склалася вельмі цяжкая транспартная сітуацыя. Аднак рух па дарогах не забаранілі. У адной з шматлікіх аўтааваарый, што адбываюцца цяпер у Славакіі, лёгка пацягнуў нават прэзідэнт краіны Рудольф Шустэр.

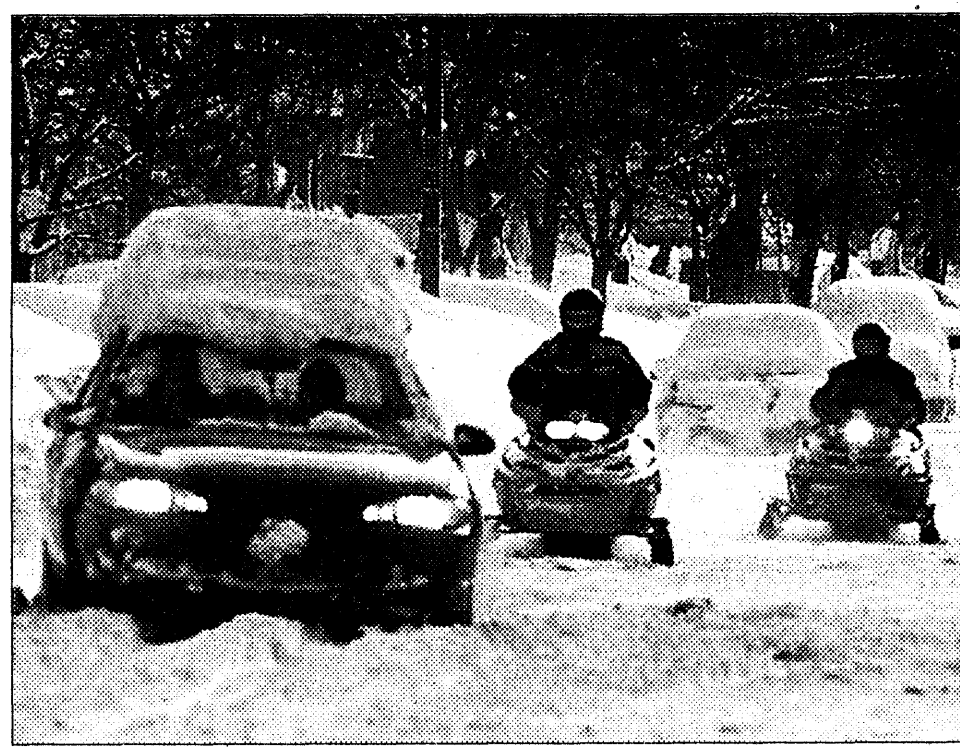
У Албаніі ў Новы год снегапады цалкам адрэзалі ад знешняга свету 150 000 жыхароў. У выніку забеспячэннем сялян харчаваннем давялося заняцца міжнародным міратворцам з сілаў KFOR, што месціцца ў суседнім Косаве.

Не лепшая сітуацыя склалася і ў Германіі з Францыяй. На паўночным усходзе Францыі моцныя снегапады прымусілі выйсці з берагоў рэкі Мозэль, Мёз і Сена. Гэта выклікала перабой ў працы транспарту.

У Парыжы ў сераду давялося выключыць блакітна-жоўтую ілюмінацыю сцяга аб'яднанай Еўропы, якую запалілі з нагоды ўвядзення адзінай валюты еўра, — воды Сены апынуліся зусім непадальск ад электраўстаноўкі, ад якой ілюмінацыя сілкавалася.

Ад стыхій пацягнулі заходнія раёны Украіны — тысячы жыхароў засталіся без электрычнасці. У латвійскай сталіцы Рызе за дзень выпала да 40 сантыметраў снегу. Тэмпература надвор'я там трымаецца на ўзроўні -20°C.

Грына СТАРЦАВА

Заўтра праводзім алімпійцаў

Заканчэнне, пачатак на стар.1

Згодна з планам цырымоніі, Лукашэнка «вітае алімпійцаў, жадае ім паспяховых стартуў у Солт-Лейк-Сіці і ўручае дзяржаўны сцяг Рэспубліцы Беларусь (...) Алегу Рыжанкову, які дзякуе прэзідэнту (...) за дапамогу і падтрымку ў развіцці спорту ў рэспубліцы і прамаўляе клятву беларускага спартсмена-ўдзельніка XIX Зімовых алімпійскіх гульні».

Як заявіў кіраўнік аргкамітэту па падрыхтоўцы да алімпіяды віцэ-прэм'ер беларускага ўраду Уладзімір Дражын, «трэба стварыць такі настрой, каб у спартсмена былі слёзы на вачах за тую высокую адказнасць, якую ён нясе, ад ядзячы на Алімпійскія гульні; мы павінны выступіць лепш, чым на папярэдніх алімпіядах, таму трэба прадумаць кожнае слова, каб яно крапала, як у адным з фільмаў: «душа раскрыецца і закрыецца». Разам з тым Грыгараў, спасылаючыся на пазіцыю спартсменаў, заявіў: «Хлопцы не хочуць гэтай пампезнасці, яны хочуць рабочай абстаноўкі. Рана нам сёння гаварыць пра нейкія справы. Вось прыедзем з медалямі — давайце будзем гуляць, балі ладзіць, феерверкі, музыку добрую слухаць і г.д.»

Паводле інфармацыі Грыгарава, пытанне аб удзеле ў мерапрыемстве Аляксандра Лукашэнкі яшчэ павінна быць вырашана ў Адміністрацыі прэзідэнта. Гэта выклікала рэзкую рэакцыю з боку памочніка прэзідэнта па пытаннях фізічнай культуры, спорту і развіцця турызму, віцэ-прэзідэнта НАК Мікалая Ананьева: «Гэтыя дакументы неабходна было ўнесці своечасова як у Савет міністраў, гэтак і ў выканкам НАК і Адміністрацыю прэзідэнта. Мы сёння парушаем рэгламент працы Адміністрацыі

прэзідэнта і ў спешным парадку будзем вырашаць пытанні, якія не патрабавалі наогул ніякай напругі».

На паседжанні быў таксама зацверджаны склад беларускай дэлегацыі на алімпіядзе. Паводле інфармацыі міністра спорту і турызму Яўгена Ворсіна, у ЗША накіруюцца 130 чалавек, у тым ліку 59 спартсменаў і 35 трэнераў. Кіраўніком біятлоннай зборнай будзе прэзідэнт федэрацыі па гэтым відзе спорту, былы кіраўнік беларускага КДБ, а цяпер пасол Беларусі ў Югаславіі Уладзімір Мацкевіч (МЗС, паводле словаў Ворсіна, гатовы прадаставіць яму адпачынак); зборных па фігурным катанні, канькабежным спорце і шорт-трэку — прэзідэнт Беларускага саюза канькабежцаў Ігар Жалязоўскі; зборных па лыжных гонках, лыжным двухбор'і і скачках на лыжах з трампліна — віцэ-прэзідэнт федэрацыі лыжнага спорту Віктар Міхайлаў; хакейнай зборнай — віцэ-прэзідэнт федэрацыі хакею Андрэй Жураўскі (прэзідэнт ФХРБ, міністр унутраных спраў Уладзімір Навумаў адмовіўся ад пазедкі). Пытанне аб прызначэнні прэзідэнта федэрацыі фрыстайла, рэктара БДУ Аляксандра Казуліна кіраўніком зборнай па гэтым відзе спорту будзе ўзгадняцца з прэзідэнтам НАК Аляксандрам Лукашэнкам. Як вядома, пасля прэзідэнцкіх выбараў пасада рэктара БДУ ўжо не прыраўноўваецца да міністэрскай, а Лукашэнка выказаў незадаволенасць тым, што большасць студэнтаў гэтай ВУН прагаласавалі супраць яго.

Апрача таго, з прэзідэнтам будучы ўзгоднены яшчэ некалькі кандыдатур, прапанаваных у штаб алімпійскай дэлегацыі. Кіраўніком усёй дэлегацыі прызначаны Яўген Ворсін.

Дамітрый УЛАСАЎ

ТЭНДЭНЦЫ

Вік чакае лепшага

Рэальныя вынікі сёлетніх прэзідэнцкіх выбараў даюць надзею на дэмакратычныя змены ў Беларусі, заявіў аўстрыйскі газетца *Die Presse* Ханс-Георг Вік, чые паўнамоцтвы як кіраўніка Кансультацыйна-назіральнай групы (КНГ) АБСЕ ў Беларусі завяршыліся 31 снежня мінулага году.

Хоць афіцыйна было абвешчана, што за кандыдата ў прэзідэнты ад шырокай грамадзянскай кааліцыі Уладзіміра Ганчарыка на выбарах у верасні прагаласавалі каля 15 працэнтаў выбаршчыкаў, незалежны

апытанні даюць лічбу ў 30-40 працэнтаў, піша *Die Presse*. Паводле словаў Віка, сярод маладых выбаршчыкаў Аляксандр Лукашэнка ўжо не мае значнай падтрымкі, а прафсаюзы ператварыліся са спадарожніка рэжыму ў прыхільніка дэмакратыі.

За апошнія гады ў Беларусі значна развілася грамадзянская супольнасць, лічыць сп. Вік. «Выбары паказалі, што грамадства расколатае, і мы не можам страчваць тую палову, якая хоча дэмакратыі», — сказаў ён у інтэрв'ю *Die Presse*.

Алесь АБРАМОВІЧ

ІНСТЫТУТЫ

ПАСЕ спадзяецца, але не верыць

21-25 студзеня ў Страсбургу пройдзе зімовая сесія Парламенцкай асамблеі Савета Еўропы. Да гэтага часу, як плануецца, Мінск наведзе спецыяльная місія ПАСЕ дзеля маніторынгу ўнутрыпалітычнай сітуацыі — вынікі маніторынгу будуць абнародаваны на паседжанні Палітычнага камітэту, якое мае прайсці ў рамках сесіі ПАСЕ. Менавіта Палітычны камітэт мае рэкамендаваць сесіі ПАСЕ вярнуць Беларусі статус «спецыяльнага запрошанага».

Рашэнне аб маніторынгу Палітычнага камітэту ПАСЕ прыняў на апошнім паседжанні ў Вільнюсе. Асноўнай умовай магчымага аднаўлення гэтага статусу па-ранейшаму застаецца выкананне беларускімі ўладамі чатырох патрабаванняў: дэмакратызацыя Выбарчага кодэксу; доступ апазіцыі да дзяржаўных мас-медыяў; вызваленне ўсіх палітзняволеных; стварэнне атмасферы, вольнай ад страху. У якасці дадатковых патрабаван-

няў называюцца неабходнасць увядзення пасады ўпаўнаважанага па правах чалавека і адмена смяротнага пакарання.

У Навагоднім лісце Генеральнага сакратара Савета Еўропы Вальтэра Швімер выказаў надзею на «дэмакратычнае развіццё Беларусі». «Каб узяць працэдурны ўступ, трэба зрабіць канкрэтныя крокі ў напрамку да еўрапейскіх стандартаў — такіх, як палітычнае становішча з фундаментальнымі правамі і свабодамі, увядзенне мараторыя на смяротную кару, усталяванне пасады незалежнага омбудсмена», — падкрэсліў В.Швімер. Можна зрабіць выснову, што для Беларусі ўваход у Савет Еўропы — неадсяжная мара. На пачатку 2002 году сябрамі Савета Еўропы могуць стаць толькі Боснія і Герцагавіна. Першай прыступкай на шляху да вяртання ў Еўропу магло б стаць аднаўленне статусу «спецыяльнага запрошанага» ў ПАСЕ.

Рыгор БУЯН

ПОНЕДЕЛЬНИК • 7 ЯНВАРЯ

7.00	«Рождество». Док. фильм.	11.15	Любови. Детектив «К СЕВЕРУ ЧЕРЕЗ СЕВЕР-ЗАПАД».
7.30	Фильм «ЗОЛУШКА».	13.40	Новогодняя улыбка.
8.50	Поздравление Митрополита Филарета с праздником Рождества Христова.	14.10	Своя игра.
9.00	Новости.	15.00	Сегодня.
9.10	Искасць. Праздничная программа.	15.25	Концерт Ф. Киркорова «Вчера, сегодня, завтра».
9.35	Волшебная шкатулка «Союзмультфильма».	18.00	Сегодня.
9.45	«ОСВОБОДИТЕ ВИЛЛИ-3!» Худ. фильм (США).	18.35	Комедия «БОЛЬШИЕ ГОНКИ».
11.10	«Чародеи-2001». Музыкальная программа.	21.25	Фильм «ЛУННЫЙ ПАПА».
12.25	Комедия «ЗДРАВСТВУЙТЕ, Я ВАША ТЕТЯ!».	09.10	Мультфильмы.
14.05	Королевская охота.	10.25	Живое дерево ремесел.
14.30	«Пой, душа!» Праздничная программа с участием фольклорной группы «Терница».	10.40	«Святые России».
15.00	Новости.	11.20	...На тему рождественской открытки.
15.10	«Новогодние приключения, или Поезд №1».	11.50	«СЕРЕБРЯНЫЕ СТРУНЫ». Худ. фильм.
16.25	«На перекрестках Европы». Телефестиваль белорусской песни. Часть 2-я.	13.30	21.00 Новости культуры.
18.45	Комедия «ПО СЕМЕЙНЫМ ОБСТОЯТЕЛЬСТВАМ».	13.45	Дворцовые тайны.
21.00	Панорама.	14.10	Новогодний калейдоскоп.
21.35	Торжественная церемония вручения премий «За духовное возрождение» и специальных премий Президента Республики Беларусь деятелям культуры и искусства.	14.50	«Искатели». Серил.
23.35	Т.Лермитт в худ. фильме «СВАДЬБА ВЕКА».	15.15	«Ограбление по...» Мультфильм.
07.00, 09.00, 14.00	Новости.	15.35	«Виктор Астафьев. Нет мне ответа». Док. фильм.
07.10	«Детеныши джунглей».	16.45	«Пиквикский клуб». Спектакль.
07.35	Фильм «СИРОТА КАЗАНСКАЯ».	19.20	«ПОКА МЫ НЕ ВСТРЕТИМСЯ ВНОВЬ». Худ. фильм.
		21.20	Личные воспоминания о большой жизни.
		21.25	«МИСТЕР ИКС». Худ. фильм.
		23.00	Киноконцерт.
		06.55, 07.05	Дорожный патруль. «СВЕТЛЫЙ ПУТЬ».
		08.45	Фильм «ВЕЧЕРА НА ХУТОРЕ БЛИЗ ДИКАНЬ-ТОРЕ».

09.10	КВН. Финал 2001 года.	10.00, 14.00, 18.00	Сейчас.
11.20	«С легким паром!».	10.25	Фильм «МУЗЫКА СЕРДЦА».
11.50	«Сами с усами».	12.40	Концерт Анны Резниковой «Навсегда».
12.20	«ВЕЧЕРА НА ХУТОРЕ БЛИЗ ДИКАНЬКИ». Комедия.	14.25	Фильм «БЭТМЕН ВОЗВРАЩАЕТСЯ».
14.10	Фильм «ШЛЯПА».	16.35	Мультфильм «Барби и Щелкунчик».
15.45	«Ералаш».	18.45	Фильм «ПРЕЗИДЕНТ И ЕГО ВНУЧКА».
16.05	Живая природа.	20.30	«10 лет, которые потрясли нас».
17.00	Новости.	21.10	Фильм «ГОРНИЧНАЯ С ТИТАНИКА».
17.15	Комедия «ОСОБЕННОСТИ НАЦИОНАЛЬНОЙ ОХОТЫ В ЗИМНИЙ ПЕРИОД».	23.00	Чемпионат России по хоккею с шайбой. «Спартак» - «Торпедо НН».
18.40	20.35 А.Пугачева, М.Жванецкий, О.Газманов, Л.Доллина, А.Розенбаум в праздничном концерте.	06.00	Музыкальный фильм «ГОСТЬ ИЗ БУДУЩЕГО», 5-я серия.
20.00	Время.	07.50	«Остров сокровищ». Мультфильм, 2-я серия.
22.00	Фильм «ТЫ У МЕНЯ ОДНА».	08.55	Мелодрама «ЧУДО НА 34-Й УЛИЦЕ».
23.45	Фильм «ВЕЧЕРНИЕ ПОСЕТИТЕЛИ».	10.50	Комедия «МИССИС ДАУФАЙР».
06.55	Папа, мама, я - спортивная семья.	13.25	Мелодрама «ЖЕСТОКИЙ РОМАНС», 2-я серия.
07.40	Фильм-сказка «РУСЛАН И ЛЮДИЛА».	15.00	Звезды программы «Вокруг смеха», часть 2-я.
10.05	Доброе утро, страна.	16.00	«Принцесса Сиси». Мультфильм.
10.40	Сам себе режиссер.	16.30	«Фантастическая четверка». Мультфильм.
11.30	Фильм «С ТОЧКИ ЗРЕНИЯ АНГЕЛА».	17.00	«Тик-герой». Мультфильм.
12.45	Поздравление Патриарха Московского и Всея Руси Алексия II.	17.30	«Пауэр рейнджеры, или Могучие рейнджеры». Серил.
13.00	19.00 Вести.	18.00	Комедия «НОВОБРАНЦЫ НА ПРОГУЛКЕ».
13.20	«Новогодний Атракцион-2002».	20.00	«Симпсоны». Мультфильм.
14.20	Мелодрама «ЕСЕНИЯ».	20.30	«24 часа».
16.45	19.25 Рождественские встречи Аллы Пугачевой.	20.45	«Тема дня».
21.45	Фильм «РОЖДЕСТВЕНСКАЯ МИСТЕРИЯ».	21.00	Комедия «ЗАГНАННЫЕ В РАЙ».
23.35	Комедия «ПЕВЕЦ НА СВАДЬБЕ».	23.25	«Золотая летопись мирового футбола»: «Невероятные события на футбольном поле».
01.10	Прогноз погоды.	00.35	«М1». Музыкальная программа.
06.05	Анонс дня.		
06.05	Мультфильм «Снегурочка».		
07.00, 09.00, 11.00	Сегодня.		
07.10	Комедия «ЛАНДЫШ СЕРЕБИСТЫЙ».		
09.20	Комедия «ФОРМУЛА		

ВТОРНИК • 8 ЯНВАРЯ

6.00	Новости.	22.15	Местное время. Вести - Москва.
6.10	Доброе утро, Беларусь!	22.30	Фильм «ОХРАНЯЯ ТЭСС».
7.00	Новости.	00.10	Прогноз погоды.
7.10	Доброе утро, Беларусь!	07.00	Сегодня.
8.00	Новости.	07.15	Впрок.
8.10	Доброе утро, Беларусь!	07.20	Наши любимые животные.
9.00	Новости.	07.25	Карданный вал.
9.10	«Гражданин начальник». Серил (Россия). 3-я серия.	07.35	Пять минут с Новоженевым.
10.00	Арсенал. Программа об армии.	07.40	Мультфильм «Котенок по имени Гав».
10.30	«Маленькие Эйнштейны». Серил для детей.	07.55	Большие родители.
11.00	«Семейные узы». Серил.	08.25	Без рецепта.
12.00	Новости.	09.00	Сегодня.
12.15	Добрый день, Беларусь!	09.25	Дог-шоу. «Я и моя собака».
13.05	О.Басилавиши и Л.Гурченко в мелодраме «ВОКЗАЛ ДЛЯ ДВОИХ» («Мосфильм»). 1-я серия.	10.05	Шоу Елены Степаненко.
14.15	Док. серил «Сокровища мировой культуры».	11.00	Сегодня.
15.00	Новости.	11.25	Серил «Полицейские».
15.15	«Горец». Мультсерил (Международный французский канал).	12.45	Впрок.
15.35	«Маленькие Эйнштейны». Серил для детей.	13.00	Сегодня.
16.10	«Пять чудес».	13.25	Ток-шоу «Принцип Домини».
16.20	«5 х 5». Информационно-развлекательная программа для старшеклассников.	14.35	Криминал.
17.00	«Гражданин начальник». Серил (Россия).	15.00	Сегодня.
18.00	Новости.	15.25	Новогодняя улыбка.
18.20	Зона Икс.	15.50	Фильм «КРАСАВЧИК ДЖО».
18.30	Телевизионный Дом кино.	17.35	Криминал.
18.55	Гандбол. Отборочный матч чемпионата мира. Мужчины. Беларусь - Болгария. Трансляция из Минского Дворца спорта.	18.00	Сегодня.
20.40	Колыбельная.	18.40	Боевик «ОДИН ШАНС НА ДВОИХ».
		21.00	Сегодня.
		21.50	Серил «Скорая помощь».
		22.45	Фильм «КРАСАВЧИК ДЖО».
		09.15	«Золотой пьедестал».
		09.40	«Изловленный ловец». Док. фильм.
		10.45	Дом актера.
		11.30	Новости культуры.
		11.45	Вместе с Фалей.
		12.00	Телефестиваль «Золотой бубен-2001».
		12.15	Тесные врата.
		12.30	Сценария.
		13.00	«АКАДЕМИЯ ПАНА КЛЯКСЫ». Худ. фильм. 1-я серия.
		14.20	«Ну, погоди!» Мультфильм.
		14.30	«Мятеж реформаторов».
		15.00	Новости культуры.
		15.10	«Искатели». Серил.
		16.05	«Российский курьер».
		16.35	«Изловленный ловец». Док. фильм.
		17.30	Новости культуры.
		17.50	«Умозрение в красках». Док. фильм.
		18.15	«Гранд». Серил.
		19.15	«Иван Безземельный, или Россия русских». 2-я серия.
		19.45	Спокойной ночи, малыши!
		20.00	«Читаты из жизни».
		20.40	«МЕЛОЧЬ». «АМЕРИКАНСКАЯ КРАСАВИЦА». Худ. фильмы.
		21.35	«Что делать?».
		22.30	Форма.
		23.00	Новости культуры.
		05.45, 14.40, 17.40, 23.30	Дорожный патруль.
		06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 10.00, 12.00, 14.00, 16.00, 18.00, 20.00	Сейчас.
		06.10, 06.40, 07.10, 07.35	День за днем.
		08.20	Мультфильмы.
		09.05, 18.45	Серил «Черный ворон».
		10.25	Серил «Женщина с характером».
		11.10, 14.25	Телемагазин в Минске.
		11.25	Катастрофы недели.
		12.15	Фильм «ПРЕЗИДЕНТ И ЕГО ВНУЧКА».
		15.00	«100 чудес света». «Фокс и акулы».
		16.35, 21.00	Серил «Детектив Наш Бриджес».
		20.40	«10 лет, которые потрясли нас».
		22.00	Грани.
		22.40	Серил «Lexx III».
		14.00	«Черная комната». Серил.
		15.00	«24 часа».
		15.30	«Фантастическая четверка». Мультфильм.
		16.00	«Тик-герой». Мультфильм.
		16.30	«Пауэр рейнджеры, или Могучие рейнджеры». Серил.
		16.55	«Чертенек». Теленовелла.
		18.00	«24 часа».
		18.15	«Здравствуй, доктор!».
		18.30	«Автоматонара».
		18.45	«Тема дня».
		18.55	Премьер-парад «Столичный». Юмористическая программа.
		19.00	«Футурама». Мультфильм.
		19.30	Боевик «ЧЕРНЫЕ ТИГРЫ».
		21.30	«Каменская»: «Стечение обстоятельств». Серил.
		22.45	«Портрет в интерьере».
		23.00	«24 часа».
		23.15	«Виртуальный мир».
		23.30	Комедия «С УМА СОЙТИ».
		01.50	«М1». Музыкальная программа.

СРЕДА • 9 ЯНВАРЯ

6.00	Новости.	15.50	Комедия «УКОЛ ЗОНТИКОМ».
6.10	Доброе утро, Беларусь!	17.35	Криминал.
7.00	Новости.	18.00	Сегодня.
7.10	Доброе утро, Беларусь!	18.35	Криминальный фильм «РИКОШЕТ».
8.00	Новости.	21.00	Сегодня.
8.10	Доброе утро, Беларусь!	21.50	Серил «Скорая помощь».
9.00	Новости.	22.45	Комедия «УКОЛ ЗОНТИКОМ».
9.10	«Гражданин начальник». Серил (Россия).	09.15	Ток-шоу «Набум».
10.00	Здоровье. Тележурнал.	09.40	Понимание. «Города».
10.30	«Маленькие Эйнштейны». Серил для детей.	10.45	Звездные годы «Ленфильма».
11.00	«Семейные узы». Серил.	11.30	Новости культуры.
12.00	Новости.	11.45	Вместе с Фалей.
12.15	Добрый день, Беларусь!	12.00	Телефестиваль «Золотой бубен-2001».
13.05	«ВОКЗАЛ ДЛЯ ДВОИХ». Худ. фильм («Мосфильм»). 2-я серия.	12.15	Чем живет Россия.
14.15	Док. серил «Сокровища мировой культуры» (Германия).	12.30	Блистательный Санкт-Петербург.
14.30	Время местное. Репортажи из провинции.	13.00	«АКАДЕМИЯ ПАНА КЛЯКСЫ». Худ. фильм. 2-я серия.
15.00	Новости.	14.15	«Ну, погоди!» Мультфильм.
15.15	«Горец». Мультсерил (Международный французский канал).	14.30	«Мятеж реформаторов».
15.35	«Маленькие Эйнштейны». Серил для детей (Германия).	15.00	Новости культуры.
16.10	«Пять чудес».	15.10	«Искатели». Серил.
16.20	«5 х 5». Информационно-развлекательная программа для старшеклассников.	16.05	«Ну-хау».
17.00	«Гражданин начальник». Серил (Россия).	16.35	Понимание. «Города».
18.00	Новости.	17.30	Новости культуры.
18.20	Зона Икс.	17.50	Кто мы?
18.30	Час профессионала.	18.15	«Гранд». Серил.
19.00	«Две мамы на Рождество». Худ. фильм (Международный французский канал).	19.15	«Иван Безземельный, или Россия русских». 2-я серия.
20.40	Колыбельная.	19.45	Спокойной ночи, малыши!
21.00	Панорама. Информационный канал.	20.00	Отечество и судьбы.
21.50	«Семейные узы». Серил (Бразилия).	20.40	Р.Вagner. «Вступление и Смерть Изольды».
22.40	Спорт-курьер.	21.00	«ДАМА С СОБАЧКОЙ». Худ. фильм.
22.50	«ЧЕТЫРЕ ТАНКИСТА И СОБАКА». Худ. фильм (Польша).	22.30	Партитуры не горят.
23.45	Новости.	23.00	Новости культуры.
24.00	Криминальное дознание.	05.45, 14.40, 17.40, 23.30	Дорожный патруль.
0.25	«Встреча в Троицком» с Александром Домарацким.	06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 10.00, 12.00, 14.00, 16.00, 18.00, 20.00	Сейчас.
08.00	Новости.	06.10, 06.40, 07.10, 07.35	День за днем.
08.15	«Земля любви». Серил.	08.20	Мультфильмы.
08.30	«Просто звери».	09.00, 18.45	Серил «Черный ворон».
09.10	Смехопанорама.	10.25	Серил «Женщина с характером».
09.40	«Ералаш».	11.10	Телемагазин в Минске.
09.45	«Слабое звено».	11.30	«Просто звери».
10.35	«Непутевые заметки».	12.20	Фильм «КОРОЛЬ АРТУР В ПОИСКАХ ПРИКЛЮЧЕНИЙ».
10.50	Библиомания.	14.25	Телемагазин в Минске.
11.00	Новости.	15.00	«100 чудес света». «Последний пир крокодилов».
11.30	«МОЛОДАЯ ЕКАТЕРИНА». 2-я серия.	16.35, 21.00	Серил «Детектив Наш Бриджес».
12.00	«Молодая Екатерина».	20.40	«10 лет, которые потрясли нас».
12.15	«Молодая Екатерина».	22.00	Грани.
12.30	«Молодая Екатерина».	22.40	Серил «Lexx III».
12.45	«Молодая Екатерина».	06.00	«Пауэр рейнджеры, или Могучие рейнджеры». Серил.
12.55	«Молодая Екатерина».	06.30	«Тик-герой». Мультфильм.
13.00	«Молодая Екатерина».	07.00	«Фантастическая четверка». Мультфильм.
13.10	«Молодая Екатерина».	07.30	«Принцесса Сиси». Мультфильм.
13.20	«Молодая Екатерина».	08.00	«Тема дня».
13.30	«Молодая Екатерина».	08.10	«Виртуальный мир».
13.40	«Молодая Екатерина».	08.20	Премьер-парад «Столичный». Юмористическая программа.
13.50	«Молодая Екатерина».	08.25	«Завтрак с Ликой».
14.00	«Молодая Екатерина».	08.30	Боевик «ЧЕРНЫЕ ТИГРЫ».
14.10	«Молодая Екатерина».	11.00	«М1». Музыкальная программа.
14.20	«Молодая Екатерина».	11.30	«Дарма и Грег». Серил.
14.30	«Молодая Екатерина».	12.00	«24 часа».
14.40	«Молодая Екатерина».	12.15	«Черная комната». Серил.
14.50	«Молодая Екатерина».	12.50	«Не от мира сего». Док. фильм.
15.00	«Молодая Екатерина».	13.50	«Каменская»: «Стечение обстоятельств». Серил.
15.10	«Молодая Екатерина».	15.00	«24 часа».
15.20	«Молодая Екатерина».	15.30	«Фантастическая четверка». Мультфильм.
15.30	«Молодая Екатерина».	16.00	«Тик-герой». Мультфильм.
15.40	«Молодая Екатерина».	16.30	«Пауэр рейнджеры, или Могучие рейнджеры». Серил.
15.50	«Молодая Екатерина».	16.55	«Чертенек». Теленовелла.
16.00	«Молодая Екатерина».	18.00	«24 часа».
16.10	«Молодая Екатерина».	18.15	«Здравствуй, доктор!».
16.20	«Молодая Екатерина».	18.30	«Автоматонара».
16.30	«Молодая Екатерина».	18.45	«Тема дня».
16.40	«Молодая Екатерина».	18.55	Премьер-парад «Столичный». Юмористическая программа.
16.50	«Молодая Екатерина».	19.00	«Футурама». Мультфильм.
17.00	«Молодая Екатерина».	19.30	Боевик «ЧЕРНЫЕ ТИГРЫ».
17.10	«Молодая Екатерина».	21.30	«Каменская»: «Стечение обстоятельств». Серил.
17.20	«Молодая Екатерина».	22.45	«Портрет в интерьере».
17.30	«Молодая Екатерина».	23.00	«24 часа».
17.40	«Молодая Екатерина».	23.15	«Виртуальный мир».
17.50	«Молодая Екатерина».	23.30	Комедия «С УМА СОЙТИ».
18.00	«Молодая Екатерина».	01.50	«М1». Музыкальная программа.

ЧЕТВЕРГ

6.00	Новости.	10.00	Телевизинг.
6.10	Доброе утро, Беларусь!	10.30	«Маленькие Эйнштейны». Серил для детей (Германия).
7.00	Новости.	11.00	«Семейные узы». Серил.
7.10	Доброе утро, Беларусь!	12.00	Новости.
8.00	Новости.	12.15	Добрый день, Беларусь!
8.10	Доброе утро, Беларусь!	13.05	«ПРИНЦЕССА ЦИРКА». Худ. фильм по оперетте И

ВОСКРЕСЕНЬЕ • 13 ЯНВАРЯ

20.25 «Рассветы».
Триллер «ЖЕНА АСТРО-
НАВТА».

22.50 Новогоднее шоу-аттракци-
он.

00.20 «Galadance-шоу».

01.40 «М1». Музыкальная про-
грамма.

**ПЕРЕПЕЧАТКА
ПРОГРАММЫ
ЗАПРЕЩЕНА!**

Полное исключительное право
на распространение программы
телепередач БТ имеет только
Институт общественных
связей.

Для получения
анонсированных пакетов
программ каналов ТВ
обращайтесь:
(017)289-19-81;
e-mail: ipr@infonet.by
(Институт общественных
связей).

Абвінавачаныя ў здрадзе

Гарадская пракуратура Прагі не так даўно перадала ў пражскі гарадскі суд абвінавачанне на двух апалагетаў камуністычнага рэжыму – Мілаша Якеша і Эзэфа Ленарта. Яны, паводле Бюро дакументацыі і расследавання злачынстваў камунізму (UDV), учынілі крымінальныя злачынствы – змову супраць рэспублікі і здраду Радзіме – правёўшы ў жніўні 1968 перамовы пра стварэнне «рабоча-сялянскай улады», якая мелася легалізаваць уварванне акупацыйных войскаў у Чэхаславацкую сацыялістычную рэспубліку.

Калі суд прызнае Якеша і Ленарта вінаватымі, то ім будзе пагражаць ад 12 да 15 гадоў турмы, а магчыма, і найвышэйшае пакаранне – пажыццёвае зняволенне.

UDV падала абвінавачанні на Якеша і Ленарта ўжо трэці раз. Два папярэднія разы справа вярталася на дарасследаванне. Першы раз гэта зрабіў гарадскі суд у Празе ў жніўні 1997, другі – у лютым 2000 – пражская гарадская пракуратура. У кастрычніку 1997 году пражскі вярхоўны суд справу спыніў, але праз тры месяцы найвышэйшы суд з ініцыятывы тагачаснага міністра юстыцыі Влосты Парканавай аднавіў разбор злачынства.

UDV і дзяржаўная пракуратура мяркуюць, што гэтым разам Якеш з Ленартам ужо апынуцца на лаве падсудных. «Усе перыпетыі, якія падобная справа можа прайсці – ужо пройдзены. Таму мы думаем, што суд на гэты раз прыме канчатковае рашэнне», – лічыць прэсавы сакратар UDV Ян Срб.

Сённяшняе абвінавачанне ставіць у віну сямідзесяцідзевяцігадоваму Якешу і на год маладзейшаму Ленарту наступ-

нае: тагачасны прэм'ер Ленарт і член вышэйшага кіраўніцтва Камуністычнай партыі Чэхаславацкай Якеш праз дзень пасля пачатку акупацыі – 22 жніўня 1968 году – адправіліся ў суправаджэнні савецкіх войскаў у амбасаду СССР у Празе і павялі там перамовы аб стварэнні так званай рабоча-сялянскай улады з той умовай, што самі стануць яе членамі.

З падобнымі прапановамі яны наведлі таксама тагачаснага прэзідэнта Людвіка Свободу. Ад яго хацелі, каб ён насуперак канстытуцыі прызначыў гэтую ўладу, а тая б, у сваю чаргу, легітымізавала ўварванне ў краіну войскаў Варшаўскай дамовы. Свобода рашуча адмовіўся ад гэтай авантуры.

Мілаш Якеш: улюбёная мішэнь народнага гумару

Як апошні генеральны сакратар ЦК КПЧ, Мілаш Якеш стаў сымбалам падзення сацыялізму ў лістападзе 1989 году, падзення ўлады закасацельных апаратчыкаў. У партыю ўступіў у траўні 1945 г., адразу па сканчэнні Другой сусветнай вайны.

Праходзіў прыступка за прыступкай усю партыйную іерархію – старшыняваў у акруговым і краёвым камітэтах КПЧ, у пяцідзесятых вывучаў у Маскве гісторыю камуністычнай партыі, быў сакратаром саюзу моладзі, займаў іншыя партыйныя пасады, але найвышэйшай з іх дакачаўся толькі на самым схіле таталітарнай улады, за два гады перад яе звыржэннем. Ягонае абранне было вынікам кампрамісу паміж сілавымі плынямі ў партыі. Іншымі словамі, ён быў абраны таму, што найменш перашкаджаў.

Аслабленне рэжыму ў апош-

нія месяцы яго існавання, распачатае гарбачоўскай перабудовай, выявіла і іншы погляд народу на тагачасных правадыроў. Якеш стаў мішэнню народных паказаў. Яго коснаязыкасць была жажліва (нават у параўнанні з іншымі прадстаўнікамі КПЧ, напрыклад, дыпламатычным юрыстам, тагачасным прэзідэнтам Густавам Гусакам), а некаторыя выразы нават сталі легендамі. Напрыклад, прамова ў чэрвені 1989 перад партактыяй у Чэрвені Градэ, куды былі запрошаны старшыні акруговых камітэтаў: «Таксама яны паміж сабой, калі размаўляюць, дык паміж імі кажучы, што Гавела на Град. Таксама тыя людзі перад богам роўныя... А ці можам мы гэта цэнтральна, як цэнтральны камітэт, вырашыць? У гэтым месцы вы дапамагчы, каб той Гавел адчуў, што яго людзі знізу крытыкуюць...»

Прамову меліся трансляваць праз тэлебачанне, але нават для таварышаў па партыі гэта было занадта. Хтосьці тайна скапіяваў гэтыя кадры і пусціў па руках. Адаўшы камуністычнай партыі больш за 40 гадоў свайго жыцця, Якеш быў нарэшце ў снежні 1989 выключаны з яе шэрагаў.

Эзэф Ленарт: чалавек, які ўтрымаўся на версе

Самы малады прэм'ер у чэшскай гісторыі, чалавек, які правёў 30 гадоў на высокіх партыйных і дзяржаўных пасадах, у тым ліку 25 – у прэзідэнцкім ЦК КПЧ. Першую наўдачу ён спазнаў праз 7 дзён пасля 17 лістапада 1989 году, калі яго адхілілі ад вярхоўных партыйных функцый, а праз тры месяцы выключылі з КПЧ.

Пагроза другой вялікай няўдачы навісла над Эзэфам Ленартам некалькі дзён таму. Праз дзесцігоддзе юрыдычнае валтузі пракуратура вырашыла, што ў падазрэнні аб здрадзе Радзіме мусіць разабрацца суд.

Ён ніколі не належаў да самых выразных асоб камуністычнага рэжыму, як Густаў Гусак, Васіль Біляк, Мілаш Якеш ці Любамір Штроўгал.

Перажыць усе калізіі жыцця функцыянера ў неспакойнае трыццацігоддзе – справа звышчалавечая. Нікому больш не ўдалося пабыць спачатку чалавекам Антаніна Новатнага – мірным рэфарматарам, пасля галоўным арганізатарам «нармалізацыйных» чыстак, а нарэшце – прыхільнікам перабудовы. Нават сам прыход Ленарта ў палітыку адбыўся неадзінаразна. Ленарт паходзіў з працоўнай сям'і, скончыў праграмна-выліковую школу, але своечасова адчуў, што жыццё патрабуе нечага іншага, і кінуўся ў палітыку. Праз партыйныя структуры ён прайшоў, як нож праз масла. Вучыўся ў Маскве, а ўжо ў 1963 годзе Новатны прызначыў яго на пасаду прэм'ера. У трыццаць гадоў Ленарт апынуўся на вышыні кар'еры.

Без страт ён перажыў пражскую вярхоўнасць 1968 году. У Маскве яго ўважалі за самага адданнага з усяе Чэхаславацкай партыі, што і пацвердзілі наступныя падзеі – пачаўся новы, «нармалізацыйны» этап ягонай кар'еры: першы сакратар Камуністычнай партыі Славацкай і кіраўнік славацкай народнай міліцыі. Гусак не вельмі любіў Ленарта, але і ведаў, што ад ягонае лаяльнасці ніякай пагрозы няма.

Паводле Lidove noviny Ілья ГЛЫБОУСКІ

Найноўшая гісторыя крадзяжоў расійскіх ядзерных матэрыялаў

9 кастрычніка 1992 году
Расійская міліцыя перахапіла 1,5 кілаграма высокабагацанага ўрану на чыгуначнай станцыі ў Падольску. Уран быў скрадзены супрацоўнікам навукова-вытворчага аб'яднання «Луч», размешчанага ў тым жа горадзе.

травень 1993 году
Прыкладна 100 грамаў высокабагацанага ўрану знойдзена ў падвале банку ў Вільнюсе. Уран трапіў у Літву з Інстытуту фізікі і энергетыкі ў Обнінску разам з 4-тоннай партыяй берылію.

29 ліпеня 1993 году
Расійскія службы бяспекі арыштавалі двух ваенных маракі да таго, як тыя паспелі вывезці з краіны 1,8 кг высокабагацанага ўрану. Маракі выкравілі ўран са складу ваенна-марской базы ў Андрэевай Губе на Кольскім паўвостраве.

травень 1994 году
Расійскія спецслужбы арыштавалі ў Санкт-Пецярбургу трох чалавек, якія спрабавалі прадаць каля трох кг высокабагацанага ўрану. Гэты матэрыял, найвергодней, трапіў да іх з машынабудавальнага заводу ў Электросталі. Цяпер па гэтым выпадку інфармацыя даступна мала.

10 траўня 1994 году
Тэнген, Нямеччына. Пры правярцы аднаго бізнесмена паліцэйскія выпадкова знайшлі ў яго дома каля 6 грамаў плутонію. На пытанне аб паходжанні плутонію няма адназначнага адказа, але мяркуюцца, што ён мог трапіць у Нямеччыну з савецкай ваеннай лабараторыі ў Арзамасе-16.

чэрвень 1994 году
Марскі афіцэр з суднабудавальнага заводу Северморпуть у Расіі паведаміў начальству, што яго калега распытваўся пра магчымых пакупнікоў ядзерных матэрыялаў. Аказалася, што ў справу ўцягнутыя яшчэ два афіцэры, а гаворка ішла пра 4,5 кг высокабагацанага ўрану, скрадзеныя з заводу ў 1993 годзе.

13 чэрвеня 1994 году
Ландсхут, Нямеччына. Пераапанутыя паліцэйскія выдалі сябе за патэнцыйных пакупнікоў у ходзе аперацыі па набыцці 800 мг высокабагацанага ўрану. Матэрыял, як мяркуюцца, быў скрадзены з інстытуту ў Обнінску, Расія. У справу быў замяшаны славацкі гандляр.

10 жніўня 1994 году
Пераапанутыя нямецкія паліцэйскія выдалі сябе за патэнцыйных пакупнікоў 560 мг змяшанага кіслароднага паліва і больш як 360 г плутонію. Матэрыял, перахоплены ў самалёце, які ляцеў з Масквы ў Мюнхен, быў, як мяркуюцца, выкравлены з інстытуту ў Обнінску. Па гэтай жа справе арыштавалі калумбійца і дваіх іспанцаў.

14 снежня 1994 году
У ананімным сігнале, адрасаваным чэшскай паліцыі, паведамлялася, што ў прыпаркаваным на адной з вуліц Прагі аўтамабілі знаходзіцца высокабагацаны ўран. Паліцыя арыштвала расійскага гандляра, чэшскага фізіка і беларуса. Пры арышце былі канфіскаваны 2,7 кг высокабагацанага ўрану, скрадзенага, як мяркуюцца, з інстытуту ў Обнінску.

8 чэрвеня 1995 году
Масква. У часе аперацыі супрацоўнікі спецслужбаў арыштавалі трох чалавек, якія спрабавалі прадаць 1,7 кг высокабагацанага ўрану. Адрэз з западозраных – рабочы з Электросталі, адкуль і быў прывезены ўвесь матэрыял.

снежань 1997 году
Група расійскіх інспектараў прыбыла ў Фізіка-тэхналагічны інстытут імя І.Н.Векі ў Сухумі, які быў зачынены ў сувязі з грузіна-абхазскім канфліктам. Праверка выявіла, што на складзе не хапае каля 2 кг высокабагацанага ўрану, унесенага ў вопіс ад 1992 году. Гэты матэрыял так і не знайшлі.

17 снежня 1998 году
Спынена спроба работнікаў ядзернага прадпрыемства ў Чалкінскай вобласці скрасці 18,5 кг высокабагацанага ўрану.

29 траўня 1999 году
Балгарскія мытнікі ў горадзе Дунаў Мост знайшлі 10 г высокабагацанага ўрану, схаванага ў машыне, якая кіравалася ў Турцыю. Вадзіцель сказаў, што атрымаў гэты матэрыял у Малдове, але ўладам так і не ўдалося вызначыць яго паходжанне.

19 красавіка 2000 году
Паліцыя Батумі арыштвала чатырох чалавек і перахапіла 920 г высокабагацанага ўрану. Яго паходжанне невядома. «Christian Science Monitor», ЗША

Індэкс для Беларусі

Доктар Ганорыс КАУЗА, Дацэнт Юзік ЛАБЭЦКІ

Мы старыя вучоныя і жывём далёка адзін ад аднаго і ніколі не бачыліся. Нас зблізіла і зрабіла сябрамі Сусветнае Пауцінне. Таму штодзень і ноч мы думаем пра Беларусь.

Безумоўна, нас прытым шмат чаго раздражняе. Асабліва адсутнасць дакладнага інструменту вымярэння магчымасці сталёвага поступу ўдарных батальёнаў будаўнікоў рынкавага сацыялізму і лібералізацыі.

Розныя доўджоны з насадкамі нашай краіне не пасуюць, бо не маем на абшарах дастаткова камп'ютаў і акцыяў, гэтаксама і акцыянерных таварыстваў, дзе стаяць першыя і ёсць апошнія.

Міністэрства статыстыкі няздольнае, пры ўсёй яго пазмернай магчымасці, улічыць далікатныя нюансы і дзіўныя таямніцы гаспадарчага жыцця паміж Дняпром і Бугам.

Навуковыя ўстановы, нават

акадэмічныя, не выпрацавалі яшчэ метадалогіі, што пераўтвораць мнагатовыя гросбухаў у сістэмы і зразумелы кожнаму нармальнаму пацану, грамадзяніну альбо грамадзяніну індэкс.

Той індэкс, каторы ператвораць завяхрастую вяскелку айчыннага эканамічнага жыцця ў мэтанакіраваную стралу графіка, які пакажа нам мінулае, сучаснасць і будучыню ў іхным рэальна-абстрактным выглядзе.

Пра што ўсё гэта сведчыць? Гэта сведчыць пра тое, што нацыянальна свядомыя грамадзяне Саюзнага гасударства пайшлі, як тое цяла, за апаліцыянерамі, карумпаванымі супрацоўнікамі, замежнымі нядобрычэліўцамі і зайшлі, нарэшце, халера яго ведае куды. Куды не глядзяць нават шматлікія айчыныя сілавяя структуры.

Але нават з гэтага меісца, куды ўсе зайшлі, можна было пачуць метадалагічны заклік, які ішоў з самае спрадвечнае глыбіні неграў народных: «Вып'ем па чарачцы, з ядзім па сква-

рачцы!» Не захацелі, забылі, адракліся.

Як мы незалежныя вучоныя, то ўцямілі, што да чаго. Тым болей, прыклады ёсць, а наша скварка не роўня розным булкам з катлетамі, асабліва калі закусваеш бакштанку альбо старадарожскую.

Карацей. На малюнку вынік нашых супольных намаганняў у 2001 годзе. Шляхам няпростых і вельмі дакладных разлікаў сярэдняга кошту 100 грамаў свініны і 100 грамаў гарэлкі (у тым ліку сваёй гадоўлі) па курсе чорнага валютнага рынку (то бок абсалютна рэальным) за сем гадоў мы пераканаліся, што гэты паказчык найболей за ўсё на свеце дакладна адлюстроўвае стан жыцця і прагрэсу (рэгрэсу) Бацькаўшчыны.

Каб не было ў шановных чытачоў сумніву, падаем малюначак, дзе наш індэкс, які ўвойдзе ў гісторыю пад назовам «Чарка & Скварка», размешчаны на фоне іншых – афіцыйнага беларускага і разлічанага паводле агульнаеўрапейскай

методыкі. Заўважым, усе індэксы прыведзены да адзінай размернасці.

Няўзброеным вокам відаць, што наш дакладнейшы. У ім няма беспадстаўнага аптымізму дзяржаўных рахункаводаў і патэмнага ганьбавання праўды тутэйшага жыцця, чым слава-

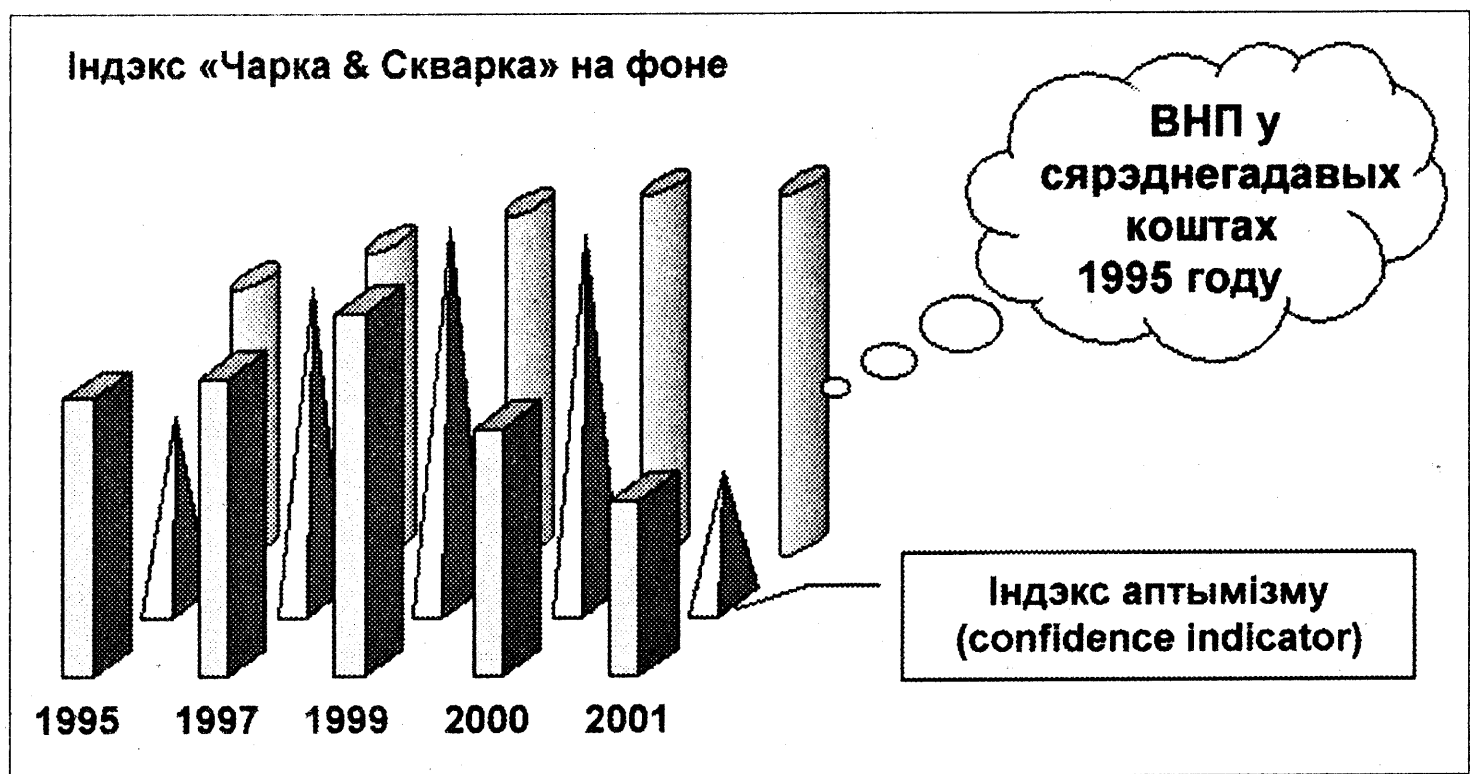
ца памагатыя агентаў Захаду.

Вось чаму наш усенародны ісціны індэкс будзе і надалей друкавацца, калі захочаце, дык у кожным нумары. А ўсенародны ён, бо кожны можа правесці дастаткова зайсці ў краму альбо падысці да якога валютчыка, альбо пачытаць газету

«Наша Свабода», каторая адна мае ўсе эксклюзіўныя папярэднія разлікі.

Просім, нарэшце, паважаную Рэдакцыю даручыць публікацыю індэкса дац. Юзіку Лабэцкіму альбо ягоным спадкабярцам, калі што здарыцца.

З Калідамі і Новым годам!

СНІД з'явіўся дзякуючы пеніцыліну

Сваім з'яўленнем вірус СНІДу можа быць абавязаны добрым намерам міжнародных арганізацый, якія ў сярэдзіне XX стагоддзя пачалі змагацца з інфекцыямі ў афрыканскіх краінах. На думку амерыканскіх вучоных з Медыцынскага цэнтру Мантэ-ф'ёрэ, прычынай яго нараджэння маглі быць шматлікія ін'екцыі пеніцыліну.

Згодна з тэорыяй, якую Эрнест М.Друкер выклаў на старонках часопісу *The Lancet*, менавіта кампанія па барацьбе з фрамбезіяй і іншымі інфекцыйнымі захворваннямі, якая пачалася ў 50-х гадах пад эгідай ААН, паспрыяла перадачы адносна безшкоднага малпавага вірусу чалавеку.

Даследчык патлумачыў, што з гэтым вірусам афрыканскія паліўнічыя кантактавалі цягам стагоддзяў, і ён не ўяўляў сур'ёзнай небяспекі, таму хвароба цягнулася нядоўга. Аднак уколы, якія рабілі хворым афрыканцам

нестэрыльнымі іголкамі, стварылі спецыфічныя ўмовы для трансфармацыі вірусу ў ВІЧ. Рэч у тым, што вірус мог паслядоўна перадавацца некалькім людзям і меў час, каб прыстасавацца шляхам мутацый да ўмоў кожнага паасобнага арганізму. Такім чынам, пасля шэрагу паслядоўных заражэнняў чалавека праз нестэрыльныя іголки першапачатковы вірус добра адаптаваўся і, у выніку, даў пачатак сённяшняму вірусу СНІДу.

Акрамя таго, як лічаць аўтары гэтай працы, распаўсюджванне вірусу па планеце таксама было шмат у чым абумоўлена выкарыстаннем брудных іголак, і не толькі ў асяродку наркаманаў. Нават у 1998 годзе Сусветная арганізацыя аховы здароўя ўсё яшчэ рэкамендавала карыстацца шпрыцамі падчас кампаніяў вакцынацыі па 200 разоў, нягледзячы на звесткі, што шпрыцы пры гэтым кепска стэрылізуюць.

Экспрэс-адукацыя Гары Потэра

Пасля выхаду ў свет чацвёртай кнігі прыгодаў Гары Потэра і кінастужкі паводле першай кнігі Дж.Роўлінг пра маленькага чараўніка ўсё з нецярплівасцю чакаюць працягу. Нагадаем, што некалькі месяцаў таму пісьменніца паведаміла, што збіраецца напісаць сем кніжак пра Гары – пра кожны год яго навування ў школе магіі Хогсвардзе. Аднак Роўлінг прызналася, што герой яе ўжо досыць стаў, бо, займаючыся напісаннем ягонага гісторыі, яна зусім забылася на сапраўдную «гераіну яе душы» – сваю маленькую дачку.

І вось нарэшце знакамітая пісьменніца заявіла, што завершана пятая кніга пра Гары Потэра. Пісьменніца сказала, што яна дапісала заключны раздзел прыгодаў героя, якога так палюбілі мільёны людзей. Пісьменніца паказала рукапіс заключнага раздзелу кнігі пра прыгоды Гары. Аказваецца, усе сюжэты кніг пра Потэра Роўлінг прыдумала яшчэ задўга да таго, як творы былі напісаны.

«Вось і ўсё, – сказала Роўлінг. – Я не распавядаю пра змест гэтага раздзелу па празумелых прычынах. Гэта эпілог, дзе апісана, што будзе з усімі героямі пасля таго, як яны скончаць школу чараўнікоў».

Напраўду, сюжэт кожнай наступнай кнігі Джоан Роўлінг усё больш паважнее. І небяспека, якая чакае Гары і ягоных сяброў, пад чацвёрты раздзел робіцца ўжо зусім не дзіцячаю. Дадамо, што ўжо ў чацвёртай кнізе адбываецца некалькі жаклівых забойстваў.

Паколькі ў пятай кнізе Гары, Рону і Герміёне будзе ўжо па 15 гадоў, то, як сказала Роўлінг, у іх ужо «на ўсю моц пачынаюць гуляць гармоны». Таму з'явіцца лінія кахання галоўных герояў. «Без гэтага проста немагчыма абысціся, – заявіла стваральніца папулярных кніг. – Акрамя таго, у пятай кнізе Гары разважае над некаторымі пытаннямі, і я спадзяюся, што чытач падумае: «Цікава, а чаму ён раней не пажодаў пра гэта даведацца»».

Першыя чатыры кнігі прыгодаў Гары Потэра ўжо перакладлі на 37 моваў; ва ўсім свеце іх прададзена больш за 100 млн. асобнікаў.

Utro.ru

Нарадзіць радзіму

Часам здаецца, што мы належам да найбольш «перадавой» нацыі ў Еўропе – у тым сэнсе, што бліжэй за іншых падступіліся да канца гісторыі. І ў пакаленні, і ў нацыі людзей лучаць агульную спадчыну і планы на будучыню. Большасці *народу Х* не трэба ні спадчыны, ні лепшай долі для ўсіх, абы вайны не было ды на апахмел грошаў хапала. Слаўтае сялянскае крэда «як ёсць, так і добра» азначае, што лепш жыць гасцем на гэтым свеце, чым гаспадаром. Яшчэ ад бабулі памятаю прыпеўку:

*А ў калгасе добра жыць:
Адзін робіць – сем ляжыць,
А як сонца прылячэ –
Дык і тэй цячэ!*

Філасоф Валянцін Акудовіч пракаментавуе гэтыя радкі так: «Быць першым у чарзе па нябыт – незаздросны стан, але ён неўмерна пагаршаецца, калі ты ў гэтай чарзе адначасна і апошні. Беларускі этнас разпораз небяспечна набліжаецца да «сітуацыі Чынгачука». Сённяшай нават мае з гэтага нейкую мазаісцкую асалоду, бо, што ні кажы, не кожнаму шэнціць быць сведкам Апакаліпсісу, хай сабе і ў межах адной асобна ўзятай краіны».

Ці выпадкова Ларыса Геніюш дала першаму зборніку сваіх вершаў прарочую назву «Ад родных ніў»? Хутчэй за ўсё, Геніюш замяніла расейскім словам «ад» беларускае «пекла» таму, што найвялікшым катаваннем для яе было б чуць на родных палатках расейскую мову – мову Гулагу і каланіяльнае адміністрацыі. Але не выключана, што пазятка зашыфравала ў назве кнігі парад наступным пакаленням не шукаць спачування ідэям нацыянальнага адраджэння ў калгаснай вёсцы.

Кожнай культуры патрэбныя шааноўныя прадкі, што загінулі са зброяй у руках ці палымным словам на вусях. Але тое, што на карысць нацыі, не заўсёды добра для чалавека. Калі мы не можам вярнуць аднятую радзіму, то павінны стварыць яе самі.

Народ, які не абнаўляе свайго светагляду, мовы, сваіх традыцый, застаецца недзе ў мінулым часе, за спінамі іншых народаў, бо нельга спыніць развіцця астатняга чалавецтва, нельга спыніць гісторыі. Як і чалавек, этнас лягчы нарадзіць, чым уваскрасіць. Дый не ад-род, а на-род хацелася б бачыць на гэтай зямлі. Каб займець Радзіму, трэба дапамагчы ёй нарадзіцца, бо яна сама – не толькі нашая маці, але таксама і

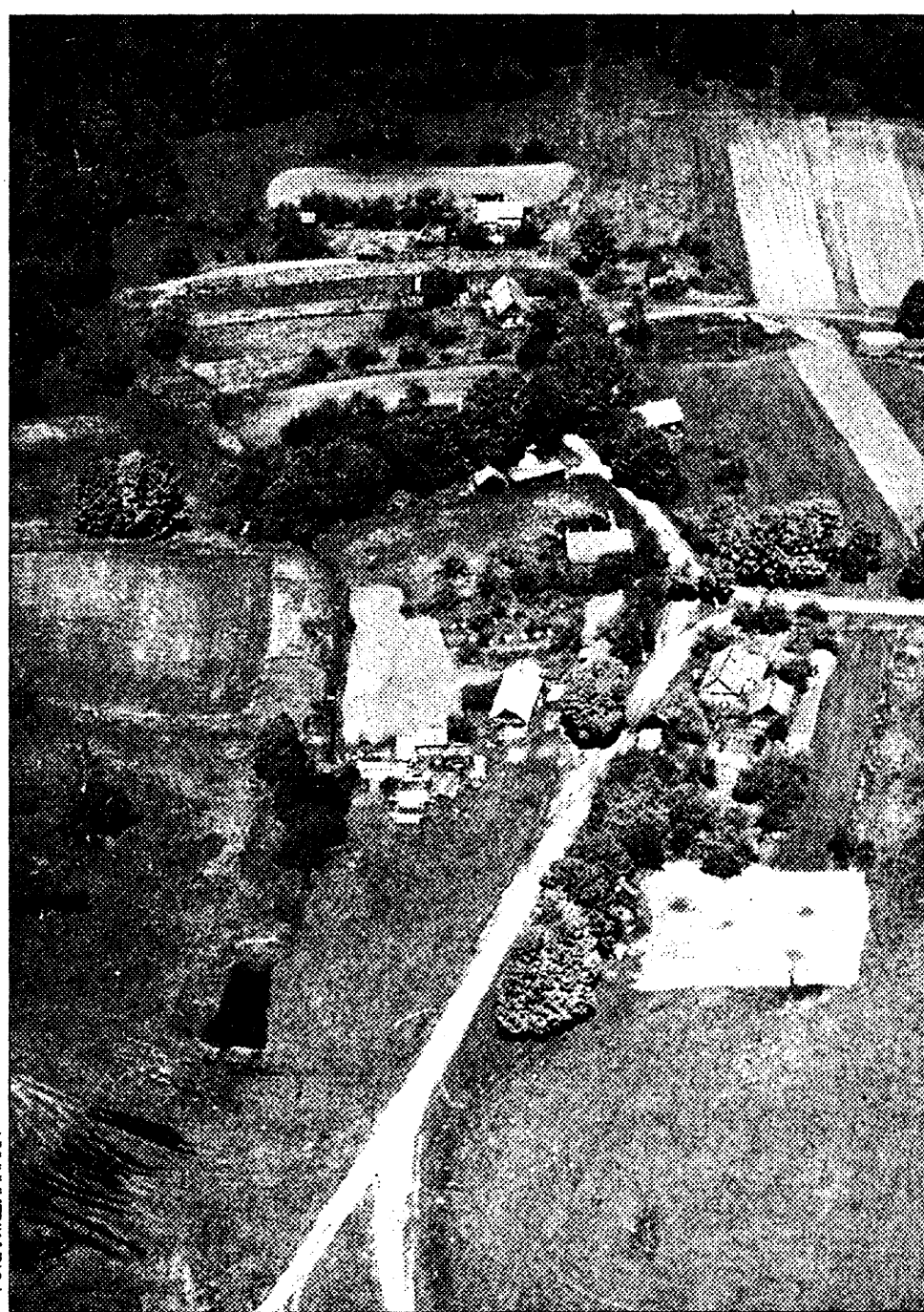
нашая дачка. Мабыць, трэба неяк абмяжоўваць інтэрвенцыю чужой мас-культуры, але ж таксама не варта пераймаць ва ўсім нашых дзядоў: ці здолелі б яны жыць у сучасным свеце?

У старой гвардыі адраджэнцаў пашыраная думка, што нам трэба не шукаць нейкіх новых тэхналогіяў жыцця, а проста звярнуцца да тых, што «цепляцца яшчэ ў глыбіні народаў». Мінуўшычына, нават найпрыгажэйшая, мусіць быць для нас не мэтай, а толькі адным з арыенціраў.

Індустрыяльная рэвалюцыя ў свой час, насуперак спадзяванням марксістаў, абудзіла ў чалавецтве не класавую, а нацыянальную свядомасць. Канвеерная вытворчасць зрабіла даступнымі для ўсіх класаў адны і тыя самыя рэчы і паслугі, хоць і рознай якасці. Усе заклікі да класвай салідарнасці з боку сацыялістаў, а потым камуністаў адразу сціхалі, як толькі пачыналі супярэчыць нацыянальным інтарэсам. Нават і сёння апірышчам нацыянальнага руху ў Беларусі з'яўляецца не вёска, а горад, дзе на кожным кроку – машыны (і не ў апошнюю чаргу праблема гэтага руху вынікаюць з таго, што большасць нашых гараджаннаў яшчэ думаюць па-вясковому, бо два ці больш дні штотыдзень працуюць на зямлі – у роднай вёсцы альбо на лецішчы). Звычайны вясковы жыхар думае ў маштабах уласнай гаспадаркі, радзей – у маштабах вёскі, часам – у раённых маштабах, але нацыя (а тым больш чалавецтва) для яго – нешта няўчымнае.

Паспрыяць беларусам у пабудове нацыянальнай дзяржавы магла б новая хваля індустрыялізацыі (першая індустрыялізацыя нарадзіла ў нас савецкую нацыю). Былы «зборачны цэх» Савецкага Саюзу, наш край застаецца адным з найбольш індустрыялізаваных рэгіёнаў свету (паводле працэнтаў насельніцтва, занятага ў прамысловасці). У эканоміцы старэйшых дзяржаваў ужо некалькі дзесяцігоддзяў назіраецца працэс дэіндустрыялізацыі: машыны вучацца абслугоўваць самі сябе, а людзі (у каго ёсць праца) занятыя ў сферы паслугаў – гандлю, адукацыі, турыстычным бізнэсе і г. д.

У Заходняй Еўропе засталася ўжо нямат прамысловых гігантаў – што і дазволіла ёй аб'яднацца. Атавістычныя нацыянальныя пачуцці цяпер не саромеюцца паказаць толькі на спартовых арэнах: стадыён – гэта завод, прызначаны для бяс-

Фота У.ШПІГАТА

печнай утылізацыі нацыяналізму. Вытворчая база пераводзіцца ў краіны «трэцяга» і «другога» свету (былы сацыялістычны лагер), дзе працоўная сіла ў некалькі разоў таннейшая (увогуле кажучы, светаў існуе столькі ж, колькі лічаў у матэматыцы, але «першым» звычайна лічаць той, які задае тон усім астатнім). Калі спадчына сацыялізму ў Беларусі канчаткова спрахнее – гэтая хваля новай індустрыялізацыі накрыве і нашу краіну коўдрай замежных інвестыцый.

Колькасць рабочага класу скарачаецца паўсюль у свеце (менавіта гэта і абумовіла заняпад камуністычных партыяў). Меншае людзей, якія абслугоўваюць канвееры гіганцкіх заводаў, і большае тых, што працуюць у дробных сямейных фірмах альбо самі сабою (дызайнеры, праграмісты, рэкламныя агенты і г. д.).

Амаль паўсюль па свеце (апрача хіба Беларусі) адбываецца дэаінтэлізацыя ўлады, што размывае дзяржаўныя межы і нацыянальную ідэнтычнасць. Сацыялаг Жан-Мары Геэно ў кнізе «Канец дэмакратыі» з гэтай нагоды кажа: «Сучасная дэмакратыя ўтваралася на пры-

чыпе панавання на пэўнай тэрыторыі. Нацыя – у тым сэнсе, які надалі гэтаму слову еўрапейцы, – гэта прастора супольнага жыцця, якую не выбіраюць, а атрымліваюць у спадчыну. Сённяшняя рэвалюцыя тэлекамунікацый перакульвае традыцыйныя каштоўнасці: сутнасць улады палягае цяпер у кантролі не над тэрыторыяй, а над доступам да інфармацыі. (...) Усё болей і болей людзей будуць самі выбіраць, у якой супольнасці ім жыць. Нацыянальная ідэя сёння перастае быць самакаштоўнай і мае ўжо толькі дапаможны характар. Яна выжывае дзякуючы альянсу з больш магутным каштоўнасцямі – рэлігіяй, расай, ідэалогіяй, племенем».

Сярод нашых суайчыннікаў таксама ўжо ёсць людзі, якія псіхалагічна жывуць не паміж заводам і лецішчам, а на ўсёй Зямлі адразу – недзе паміж арбітамі Венеры і Марса. Тым не менш, абудзіць у насельніцтва РБ нацыянальную свядомасць трохі часу яшчэ ёсць. Галоўнае, каб хутчэй дабурыліся фабрыкі, што засталіся нам у спадчыну ад СССР і працягваюць разам з асновай прадукцыяй вытвараць імперскую ментальнасць.

Юрась БАРЫСЕВІЧ

Марыхуана і мозг

С'юзен А.ГРЫНФІЛД, прафесар фізіялогіі ў Оксфардскім універсітэце, дырэктар Каралеўскага інстытуту Вялікабрытаніі

Па Еўропе і Амерыцы разбегаліся хвалі дыскусій адносна легалізацыі марыхуаны для асабістага карыстання. У Вялікабрытаніі, насамрэч, выкарыстанне марыхуаны ў лобных мэтах і з любовым намерам крымінальна не карецца.

Агульнапрынятае апраўданне для легалізацыі ці дэкрміналізацыі марыхуаны круціцца вакол ідэі пра тое, што яе ўжыванне не цягне за сабою ніякіх ахвяраў. Але падчас эксперыментальных даследаванняў выявілася, што адрозненні ў рэакцыях паміж тымі, хто выпаліў толькі адну цыгарэту з памарышай дозай марыхуаны, і кан-

трольнай групай, якая прымае плацеба, назіраюцца нават 50 гадоў пасля ўжывання прэпаратаў. Іншыя праблемы для грамадства – гэта няшчасныя выпадкі на працы або дома, блаславае засваенне ведаў, нізкая працаздольнасць і выдаткі бюджэту на ахову здароўя.

Другі аргумент на карысць мякчэйшага стаўлення да марыхуаны палягае ў тым, што яна бяспечна для нас, чым выклікае прывыкання. Вызначыць тэрмін «прывыканне» досыць складана, але калі бачыць за ім няздольнасць кінуць звычку, то ўнікаюць моцныя сведчанні за тое, што марыхуана выклікае залежнасць. Многія з жыхароў ЗША, Вялікабрытаніі і Новай Зеландыі, якія ўжывалі марыхуану, цяпер звяртаюцца ў клінікі, жадаючы вылечыцца ад наркатычнай залежнасці. 10% курцоў марыхуаны, якія маюць намер спыніцца і парваць з гэ-

тай звычкай, сутыкаюцца з цяжкасцямі, калі спрабуюць гэта зрабіць, і 10-15% курцоў атрымліваюць наркатычную залежнасць. Сімптомы ломкі назіраюцца ўжо праз тры дні ўжывання марыхуаны ў слабых дозах.

Трэці аргумент на карысць мякчэйшых законаў аб ужыванні марыхуаны – тое, што яна, як лічыцца, можа здымаць боль. Але тады трэба правесці розніцу паміж рэгенаратывнымі прэпаратамі і лекамі, якія гэта было зроблена для прэпаратаў, што ўтрымліваюць опіум. Калі марыхуана – сродак абязбольчы, то яна павінна моцна ўплываць на мозг фізічна. Ёсць багата паведамленняў пра ўздзеянне марыхуаны на мозг у пэўных зонах, павязаных з памяццю (гіпакамп), эмоцыямі (мезалімбічная сістэма) і рухамі (падкоркавыя вузлы). Марыхуана ўплывае на шмат якіх хімічных сістэм, працуючы праз свае ўласныя «рэцэптары», г.зн. уласныя малекулярныя мішні. Той факт, што ў чалавечым арганізме існуе прыродны аналаг марыхуаны, які ў выпадку з морфіем, дае галоўную падставу, каб правесці мяжу паміж марыхуанай і алкаголем. Бо рэчыва, якое ўздзейнічае на многія медыятарныя сістэмы, як быццам само робіцца медыятарам.

Можна, у гэтым няма нічога дзіўнага, бо марыхуана відавочна ўплывае на псіхіку: гэта не толькі эйфарыя, але часта і амаль незаўважныя станы непакую, панікі і параноі. Яшчэ болей турбуе – хоць гэта не канчаткова даведзена – факт, што гэткае ўздзеянне можа быць доўгатэрміновым. У адной з апошніх прац прыводзіцца вынікі параўнання ўздзеяння марыхуаны на тых, хто раней ужываў яе 9 гадоў, а потым устрымліваўся ад яе ад 3 месяцаў да

6 гадоў, з тымі, хто ўжываў марыхуану альбо доўгі час (10 гадоў), альбо адносна кароткі (3 гады). Ва ўсіх гэтых выпадках частата ўжывання была ад 10 да 19 дзён у месяц; і ўсе, хто ўжываў марыхуану, незалежна ад таго, кінулі яны гэтую звычку ці не, мелі парўзэнні ўвагі ў параўнанні з кантрольнай групай.

Таму натуральна, што калі гэтыя працяглыя змены зрабляцца незваротнымі, то ўзнікне верагоднасць паталогіі мозгу.

Супраць такога пункту гледжання можна запярэчыць, што, маўляў, існуе «бяспечная» доза марыхуаны, якая не ўплывае на мозг і якую лгя дакладна вызначыць. Бо нават доза, супастаўная з адным «касяком» (цыгарэта з марыхуанай), і аналагічныя ўзроўні актыўнага кампаненту ТТК (тэтрагідрканабіёл) у плазме могуць забіць 50% нейронаў гіпакампа (зоны, звязанай з памяццю) усяго за 6 дзён.

Больш за тое, людзі не ведаюць, што ТТК, які ўтрымліваецца ў марыхуане, застаецца ў арганізме 5 і болей дзён. Калі нехта ўжывае марыхуану рэгулярна, то доза ТТК у ягоным арганізме вышэйшая, чым трэба. Вельмі лёгка таксама недаацаніць моц прынятае дозы, бо яна істотна вагаецца ў залежнасці ад якасці марыхуаны.

Марыхуана можа сур'ёзна ўплываць на розум, гэты ўплыў я вызначаю як персаніфікацыю ланцугу мозгу, якая адлюстроўвае досвед індывідуума.

Моцнадзейнае рэчыва, якое валодае якасцямі медыятара, павінна ўплываць на гэтыя ланцугі. Таму тыя, хто паліць марыхуану, каб, як кажуць англічане, «узварцаць свой розум» (выклікаць у сябе галолюнацыю), могуць гэтага дасягнуць і насамрэч.

© Project Syndicate, снежань 2001

Галоўны рэдактар
Павел ЖУК

© НАША СВАБОДА. Спасылка на газету НАША СВАБОДА абавязковая. Рэдакцыя можа не падзяляць меркавання аўтараў, публікаваць артыкулы дзеля палемікі. Адрас: г.Мінск, пр-т газеты «Известия», 8-173. Пасведчэнне аб рэгістрацыі № 1289. Выдаецца з 25 лютага 2000 г. Заснавальнік Зміцер Жук. Выдавец – рэдакцыя газеты НАША СВАБОДА. E-mail: NPSvaboda@tex.minsk.by. Надрукавана з дыяпазітываў заказчыка на паліграфічным РУП «Чырвоная звязда» 220073, г. Мінск, Першы заграадны завулак, 3. Заказ №1801 Нумар падпісаны ў друку 3/01/2002 (15:00) Наклад – 8.710